[...]ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

48-дахи жэлээ гарана

[Б]УРЯАД ҮНЭН

[КПСС-]эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ (13411) | 1971 оной апрелиин 21, среда | Сэн 2 мүнгэн

БКП-гэй X съезд нээгдэбэ

СОФИ. (ТАСС-ай тусхай корр.). Болгариин Коммунис партиин X съезд апрелиин 20-до Болгариин Арадай Республикын ниислэл хотын «Универсиадай» зал соо нээгдээ.

БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн Т. Павлов оролтын үгэ хэлэжэ, тус съездые нээбэ.

[К]ПСС-эй ЦК-да, СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ, ВЦСПС-тэ

[...]ЦБ, СССР-эй Министрнүүдэй Совет, Профессиональ-[...] Бүхэсоюзна Центральна Совет «Хүдөө ажахын [...]үдай ажаллаха арга боломжо һайжаруулха, тэдэ-[...]й болгохо хэмжээнүүд тухай» тогтоол баталан аба-[...]

[...]лис хүдөө ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ түйлагдаһан [...]хадаа орёо нарин техникэ шудалһан олон тоото ме-[...]ай эдэбхитэй шударгы ажалай үрэ бололсоно. Ме-[...]шэмнай колхозно, совхозно үйлэдбэридэхи гол хү-[...] болонхой гэжэ тогтоол дотор тэмдэглэгдэнэ.

[...]ахын механизаторнуудай ажаллаха арга боломжо [...]уулха, тэдэниие тогтосотой болгохо зорилгоор союз-[...]нуудай компартинуудай ЦК-нууд, Министрнүүдэй [...]ртиин крайкомууд ба обкомууд, автономито рес-[...]ай Министрнүүдэй Соведүүд, хизаарнуудай гүй-[...] областьнуудай гүйсэдкомууд, СССР-эй Хүдөө ажа-[...]ерство, СССР-эй Мелиорациин ба уһанай ажахын [...] «Союзсельхозтехника», СССР-эй бусад министер-[...]он албан зургаанууд колхозуудые, совхозууд ба [...] ажахын бусад предприятинүүдые, уһанай болон [...]ажахын предприятинуудые, сельхозтехникые саг [...]хэ шадамар механизаторнуудаар хангахын тула [...]энүүдые абаха; тэдэнэй ажалай эмхидхэл улам [...] ойрын хоёр жэлэй турша соо ажалай (хэрэглэм-[...]) техническэ үндэһэ баримтатай нормонуудто [...]анизаторнуудай ажалай түлөөһэнэй гурим тухай [...]өө байһан хуулинуудые наринаар сахиха ябадал [...]шалэн тэдэнэй гэр байрын, соёлой болон ажаһуу-[...] хэрэглэмжэ хангалга һайжаруулха, тиихэдээ бол-[...] байрын гэрнүүдэй, хамтын байрануудай, һургуу-[...]йсөөгүй үхибүүдэй ба эмнэлгэ-элүүржүүлгын эмхи [...] полиин стануудай, столовонуудай, мүн соёлой ба [...] шэглэлтэй бусад байрануудай барилга түргэдхэхэ [...]со анхарал хандуулха уялгатай.

[...]стнууд-машинистнүүдтэ шэнэ, дээшэлүүлэгдэмэл та-[...]фнүүд тогтоогдоо. Хүсэтэ гусеничнэ тракторнуудаар бүтээгдэдэг хүдэлмэридэ бүри дээдэ зэргын разрядуудай тогтоогдохые хараада абалсан, оньһожоруулмал хүдэлмэриин тариф зохёохо ба баталхыень СССР-эй Хүдөө ажахын министерствэдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэ ажалай ба салин хүлһэнэй асуудалнуудые шиидхэдэг Гүрэнэй комитедтэ даалгагдаа. Трактористнууд-машинистнүүдтэ тогтоогдоһон тарифна шэнэ түлөөһэн 1971 — 1972 онуудта хүсэндөө оруулагдаха.

Совхозуудай, гүрэнэй хүдөө ажахын бусад предприятинуудай, уһанай ажахын ба сельхозтехникын предприятинуудай трактористнууд-машинистнүүд (тэрэ тоодо тракторна, тракторно-газар ажалай ба комплексно бригадануудай бригадирнуудаар, бригадирнуудай туһалагшанараар, мастер-наладчигуудаар хүдэлмэрилэгшэд) тус ажахыда таһалгаряагүй ажаллаһан стажһаа дулдыдан, түлөөһэтэ амаралта жэл бүри нэмэжэ абадаг болохо:

ороной Европодохи хубиин хойто зүгэй, Сибириин, Алас-Дурнын ба Казахстанай шэнэ газарай районуудай, Ураалай ба Поволжын нютагуудта гурбан жэлһээ дээшэ таһалгаряагүй хүдэлмэрилһэн стажтай байбал, — удаадахи жэл бүхэнэй түлөө хоёр шоод үдэр, зүгөөр хүдэлмэриин зургаан үдэрһөө доошо бэшэ байхаар;

бусад районуудта гурбан жэлһээ дээшэ таһалгаряагүй ажаллаһан байбал,—удаадахи жэл бүхэнэй түлөө нэжээд хүдэлмэриин үдэр, зүгөөр хүдэлмэриин зургаан үдэрһөө ехэ бэшэ байхаар абаха.

Таһалгаряагүй ажаллаһан стажай түлөө нэмэлтэ амаралтань энээнэй урда тээ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолнуудаар хараалагдаһан амаралтаһаа гадуур үгтэхэ болоно. Имэ нэмэлтэ амаралта абаха эрхэ олгохо ажалай стажай тоодо 1968 оной январиин нэгэнһээ хойшо ажаллаһан сагынь орохо болоно.

Совхозууд ба гүрэнэй хүдөө ажахын бусад предприятнуудта, уһанай ажахын, сельхозтехникын предприятинуудта оньһожоруулагдамал ажал хэрэг трактористнууд-машинистнүүдтэ үгтэхэ түлөөһэн иимээр тогтоогдоо гэбэл, ондоо ажалда ашаглаха аргагүй байхадань, тэдэнһээ дулдыдахагүй шалтагаануудаар бүхы халаанай турша соо миин байгаа һаань, 1971 оной июлиин нэгэнһээ эхилэн, хүдэлһэн сагайнгаа түлөө III разрядаар түлөөһэ абадаг тракторист-машинистын тарифна түлөөһэнэй хахад хубиин хэмжээтэйгээр үгтэхэ.

Колхозууд, совхозуудта, гүрэнэй хүдөө ажахын бусад предприятинуудта, уһанай ба ой модоной ажахын, сельхозтехникын предприятинуудта трактористнууд-машинистнүүдээр хүдэлмэрилһэн хүнүүдэй—20 жэлһээ доошо бэшэ болзор соо ажаллаһан эрэшүүлэй, 15 жэлһээ доошо бэшэ болзор соо ажаллаһан эхэнэрнүүдэй үндэр наһатай болоһоной пенси тодорхойлходоо, трактористнууд-машинистнүүдээр таһалгаряагүй хүдэлмэрилһэн, алишье табан жэлэйнь өөһэдынь дураар, һарын дундуур салин түлөөһые үндэһэ болгон тодорхойлхо шухала гэжэ мэдэрхэ.

Трактористнууд-машинистнүүдтэ тогтоогдоһон, хүдэлһэн сагайнгаа түлөө абадаг III разрядай тарифна түлөөһэ СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдһээ запаста табигдаад, тус ажахыда механизатораар хүдэлхэеэ ороһон хүнүүдтэ гурба һара хүрэтэр хэмжээтэйгээр, ажахытай бололгодонь туһалхын тула үгэхыень, эдэ гаргашануудые ажахын ябуулгын үрэ дүнгүүдэй тоодо оруулан хаахыень совхозууд ба гүрэнэй хүдөө ажахын бусад предприятинуудта, уһанай ба ой модоной ажахын, сельхозтехникын предприятинуудта зүбшөөхэ.

Хоёр жэл хүдэлмэрилөөгүй, өөрынгөө дураар (хүндэтэй шалтагаангүйгөөр) гаража ошоһон гү, али ажалай журам эбдэһэнэй түлөө гаргагдаһан механизатор абаһан тэдхэмжэеэ тэрэ предприятидаа бусааха уялгатай.

СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдһээ запаста табигдаад, колхозуудта механизаторнууд болохоёо ерэһэн хүнүүдэй ажахытай бололгодонь туһалха тиимэл гурим тогтоохыень колхозуудта һанамжалан дурадхагдаа.

Совхозуудай ба гүрэнэй хүдөө ажахын бусад предприятинуудай, уһанай ба ой модоной ажахын, сельхозтехникын предприятинуудай (бүри ехэ нэмэлтын тогтоогдоһон Сибириин, Алас-Дурнын, Казахстанай шэнэ газарай, Ураалай ба Поволжын районуудтахи предприятинуудһаа бэшэнэй) трактористнууд-машинистнүүдтэ (тэрэ тоодо тракторна, тракторно-газар ажалай ба комплексно бригадануудай бригадирнуудаар, бригадирнуудай туһалагшанараар хүдэлмэрилдэг трактористнууд-машинистнүүдтэ тусхай мэргэжэлээрээ хүдэлмэрилһэн стажайнь түлөө жэлэй салин түлөөһэнһөө иимэ хэмжээтэй нэмэлтэ 1971 оной июлиин нэгэнһээ үгтэхэ гэбэл: тус ажахыда 3-һаа 5 жэл хүрэтэр таһалгаряагүй ажаллагшадта — 8 процентын, 5-һаа 10 жэл хүрэтэр ажаллагшадта — 10 процентын, 10-һаа 15 жэл хүрэтэр ажаллагшадта — 13 процентын, 15 жэлһээ дээшэ ажаллагшадта — 16 процентын хэмжээтэй нэмэлтэ түлөөһэн үгтэхэ.

Тус ажахыда тусхай мэргэжэлээрээ табан жэлһээ доошо бэшэ болзор соо хүдэлмэрилһэн, үйлэдбэриин түрүүшүүл болоһон механизаторнуудта гэр байрануудые барихынь тула үгтэһэн кредидэй 35 процент хүрэтэрнь экономическа урмашуулгын фонднуудай мүнгөөр харюулхыень совхозуудта, гүрэнэй хүдөө ажахын, уһанай ажахын ба сельхозтехникын предприятинуудта зүбшөөхэ.

Механизаторнуудта үгтэһэн кредидүүдые харюулалгын иимэрхүү гурим тогтоохыень колхозуудта һанамжалан дурадхагдаа.

Совхозууд, колхозуудта оньһожоруулмал ажал хэжэ байгаа сельхозтехникын, ой модоной ажахын предприятинуудай оньһожоруулагдамал отрядуудай трактористнууд-машинистнүүдтэ ороөһо таряа ба бусад продуктнуудые совхозуудай трактористнууд-машинистнүүдтэ тогтоогдоһон гуримай ёһоор худалдахыень совхозуудай, гүрэнэй хүдөө ажахын бусад предприятинуудай директорнүүдтэ зүбшөөгдөө, харин колхозуудта һанамжалан дурадхагдаа. Морёор, гараар бүтээгдэдэг, ажахын ба заһабарилгын хүдэлмэридэ ябаһан трактористнууд-машинистнүүдэй ажалай түлөөһэнэй гурим, тэрэшэлэн тракторнууд ба хүдөө ажахын машинануудые бүтэн бүрин байлгаһанай, һайнаар ашаглаһанай түлөө шан үгэлгын талаар колхозууд, совхозуудай механизаторнуудта тогтоогдоһон гурим сельхозтехникын ба ой модоной ажахын предприятинуудай оньһожоруулагдамал отрядуудай трактористнууд-машинистнүүдтэ хамаадана.

Хүдөө ажахын механизаторнуудта худалдахын тула хүнгэн автомашинанууд ба мотоциклнуудые худалдаанай фонднуудһаа түрүүшын ээлжээндэ табилга хангахыень союзна республиканудай Министрнүүдэй Соведүүдтэ дурадхагдаа.

[КП]СС-эй ДЕЛЕГАЦИ СОФИ ЕРЭБЭ

[...] Коммунис партиин Центральна Комитедэй уряалаар [...] съездэ хабаадахаяа ошоһон Советскэ Союзай Коммунис [...]легаци КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр [...]жнев түрүүтэйгээр Болгариин Арадай Республикын ниис-[...] апрелиин 19-дэ хүрэжэ ерэбэ.

[...] ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Тодор Живков, НРВ-гэй [...]лаанай Президиумэй Түрүүлэгшэ Георгий Трайков бо-[...] албан тушаалта нюурнууд түбэй вокзал дээрэ делегациие [...]

[...]да гэжэ тухеэрэгдэһэн байрадаа ошохо зам дээрэнь со-[...]ые Софи городой олон мянган ажалшад баяртайгаар уг-[...]лжа байба.

[СО]ФИДА КПСС-эй ДЕЛЕГАЦИИН [Я]ШООД БАЙҺАН ТУХАИНЬ

[...] (ТАСС). Болгариин Ком-[...] съездэ уряалаар ошо-[...] Союзай Коммунис [...]легациин ударидагша, [...] ЦК-гай Генеральна сек-[...] И. Брежнев, делега-[...]: КПСС-эй ЦК-гай По-[...] гэшүүн, Украинын [...]истрнүүдэй Соведэй [...] В. В. Щербицкий, [...] ЦК-гай гэшүүн, КПСС-[...] таһагые даагша К. В. [...]ПСС-эй ЦК-гай гэшүүн-[...], КПСС-эй Новгородско [...]эдэхи секретарь В. Н. [...] КПСС-эй ЦК-гай гэ-[...] байдаг СССР-эй эл-[...] А. М. Пузанов Георгий [...]й мавзолейдэ орожо, сэ-[...] байнад.

[...]орондын коммунис ба [...]эдэй хүдэлөөнэй эли-[...] ябуулагшада, болгар [...]уехэ хүбүүндэ, Совет-[...] үнэн сэхэ хани Геор-[...]ровто—БКП-гэй X съезд-[...] КПСС-эй делегациһаа» [...]уд сэсэг орёоһон улаан [...] бэшээтэй.

[...] Л. И. Брежнев, КПСС-[...]иин гэшүүд Софи хо-[...]ээрнь ябажа хараһан [...]адай Болгариин ниис-[...] олон мянган ажалшад үйлсэ ба талмайнууд дээгүүр совет айлшадай ябахадань, нэрьемэ, эбтэй альга ташалгаар угтаба.

Шэнэдхэн һэльбэгдэһэнэйнгээ һүүлээр һая нээгдэһэн гастроном соо КПСС-эй делегаци орожо хараһан байба. Комсомолканууд Стевка Братистилова, Милка Попова гэгшэд магазинай комсомолшууд болон залуушуулай нэрэһээ нүхэр Брежневые, делегациин гэшүүдые үнэн зүрхэнһөө амаршалба.

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ сэсэрлиг соо бодхоогдоһон һүр жабхаланта хүшөөгэй оройдо «Эрхэ сүлөө олгоһон Совет Армида—баяр баясхаланта болгар арадһаа» гэһэн үгэнүүд һиилэгдэнхэй. Болгар хүн бүхэндэ үнэтэй энэ хүшөөдэ нүхэр Л. И. Брежнев, КПСС-эй делегациин гэшүүд мүнөөдэр хүрэһэн байгаа.

Тэрэнэй һүүлээр совет айлшад Эрхэ сүлөөгэй сэсэрлиг соогуур сэнгэжэ ябаба, тиихэ зуураа, элдэб наһанай, элдэб мэргэжэлэй хүн зонтой уулзажа, хани халуунаар, үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдэбэ.

Фашизмда эсэргүү тэмсэлдэ наһа бараһан баатарнуудай хүшөө памятнигай хаяада нүхэр Л. И. Брежнев, КПСС-эй делегациин гэшүүд сэсэг табиба.

[...]СОВЕТ-ФИНЛЯНДИИН ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД

[...] Министрнүүдэй Сове-[...]гшэ А. Н. Косыгин Со-[...]тельствын айлшан боло-[...] хэрэгээр Москва ерэ-[...]иин Премьер-Министр [...]лайнентай Кремль соо [...] 19-дэ уулзажа, хөөрэл-[...]

[...]арисаанай, үгэеэ ойл-[...] оршон байдалда үнгэр-[...] хөөрэлдөөнэй үедэ совет-финляндиин хүршэ ёһоной һайн харилсаа дам саашадань бэхижүүлхэ, хоёр ороной хоорондоо экономическа, техническэ ба промышленна талаар харилсан ажаллалгые хүгжөөхэ асуудалнууд, мүн али алинда һонирхолтой уласхоорондын шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

(ТАСС).

[А.] Н. КОСЫГИН М. РИАД ГЭГШЭТЭЙ УУЛЗАЖА ХӨӨРЭЛДЭБЭ

[...] 19-дэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ [...]ыгин ОАР-ай Премьер-Министрэй орлогшо ба гадаадын хэ-[...] министр М. Риад гэгшэ тэй Кремль соо уулзажа хөөрэл-[...] Риад Советскэ правительствын айлшаниинь боложо, Москва [...]йгаа.

[...]ёһоной, үнэн зүрхэнэй хөөрэлдөөнэй болохо үедэ Дүтын [...]хи байдал тушаа асуудалнууд. Израилиин ээрхэг түримхэй [...]шолонгуудые усадхахын түлөө Аюулгүйн Соведэй 1967 [...]ябриин 22-ой резолюциие бүхыдэнь дүүргэжэ, тэрэ райондо [...] эб найрамдал тогтоохын түлөө тэмсэлдэ хабаатай асуудал-[...]һэн хэлсэгдэһэн байба.

[...] арсалдаа зүрилдөө гуримшуулха талаар ОАР-ай прави-[...] баримталдаг зохид таатай политикань арабо-израилиин ар-[...]илдөө зүб зүйтэйгөөр шиидхэхэ, Дүтын Зүүн зүгтэ бата [...]айрамдал тогтоохо аятай зохид эрхэ байдал бии болгоно, тэ-[...] Советскэ Союз шууд дэмжэнэ гэжэ тэмдэглэгдэһэн байгаа. [...]иин империалис добтолгодо эсэргүүгээр хэжэ байгаа эрэл-[...]то тэмсэлдэнь бүхы талын туһаламжа ба дэмжэлгэ араб [...]үүлэгдэжэ байдагайнь түлөө гүнзэгы баяр баясхалангаа Со-[...]юзай арад ба правительствада ОАР-ай арад зоной, прави-[...] нэрэһээ М. Риад элирхэйлэн мэдүүлбэ.

АПРЕЛИИН 17-до БОЛОҺОН КОММУНИС СУББОТНИК ТУХАЙ МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

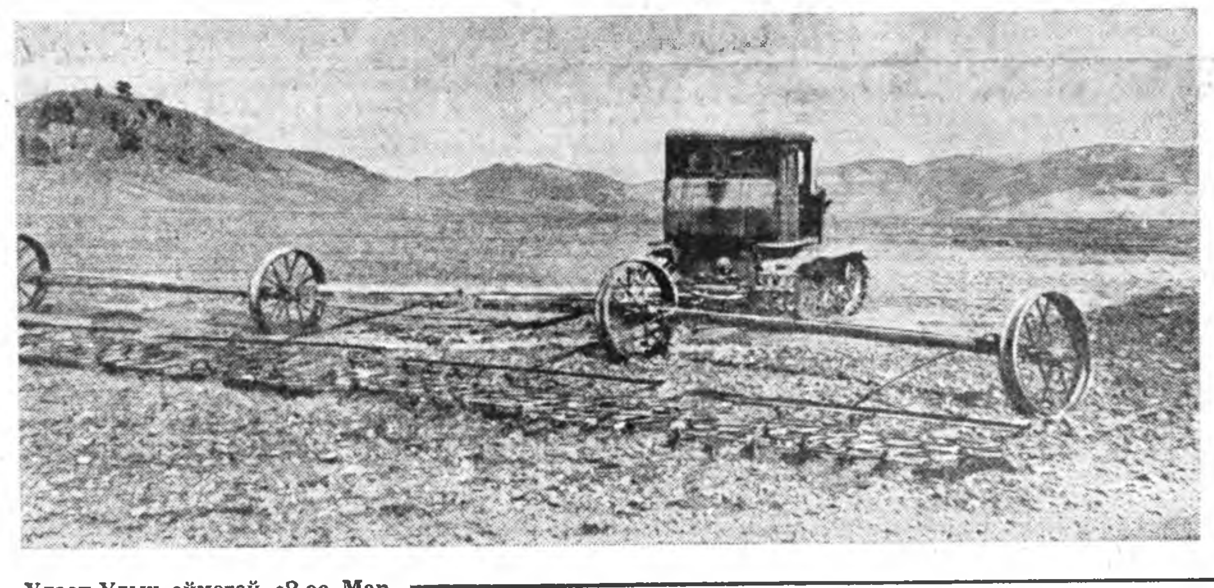

Улаан-Үдын аймагай «8-ое Марта» колхозой механизаторнууд хабарай тарилгые эмхитэйгээр эхилжэ, коммунис субботнигой үдэр габшагайгаар хүдэлбэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тракторист И. Фоминай агрегат таряалан дээрэ.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

ЕХЭ, БАГАГҮЙ БУЛТАДАА

Манай аймагай ажалшад хоёр үдэр хүдэлөө. Апрелиин 17-ной үдэр 7404 хүн, 18-да 7577 хүн коммунис субботнигто хабаадаа. Тэдэнэй хүсөөр 23 мянган һургаар бэлдэгдэһэн, 2350 гектар сабшалан, таряанай газар сэбэрлэгдэһэн, 3500 гектар сабшалан уһалагдаһан байна. Тиихэдэ 520 хүн һүхэ, хюрөөгөө барижа, барилга дээрэ хүдэлэлсэбэ. 1179 хүн тосхонуудаа болбосон түхэлтэй болгохын тулада хашаануудые будаа, сэбэрлээ, мүн модошье һуулгаа.

Апрелиин 18-най үдэр Торинин совхоздо олоной хүсөөр 1500 тонно шэбхэ гаргагдаһан, 3 километр утатай бэлшээриин газар хорёологдоһон байна.

Һургуулиимнай багшанар үхибүүдтэеэ саарһа, бүдэй зүйл болон түмэр түдэгэ суглуулаа. Олон ажахынуудта харгы заһагдаба. Тиин аймаг соомнай хоёр үдэрэй турша соо үргэлжэлһэн коммунис субботник эдэбхи үүсхэл ехэтэйгээр, үндэр бүтээсэтэйгээр үнгэрөө.

Д. БУДАЕВ,
КПСС-эй Зэдын райкомой секретарь.

ЕХЭ ЮУМЭН ХЭГДЭЭ

Манай аймагай 9600 ажалшад коммунис субботнигто гараһан байна. Энэ үдэрые һайнаар, эмхитэйгээр үнгэргэхын тула яһала бэлэдхэл хэгдэһэн байгаа. Тиин аймаг доторнай яһала горитой юумэн хэгдэбэ. Малшад мал ажалдаа хүдэлмэрилөө. Механизаторнууд сабшалан уһалһан, тэндээ наг шэбхэ гаргаһан, техникээ дахин шалгаһан, полевой стануудые бэлдэһэн байна. Тэдэнэй хүсөөр хамтадаа 2,5 мянган гектар газар борнойлогдоо, 20 мянган һургаар отологдоо, 400 га сабшалан уһалагдаа. Хабарай хүдэлмэридэ полевой 10 стан бэлэн болгогдоһон байха юм.

Тиихэдэ аймагаймнай түбтэ ажалладаг 1323 хүн барилга дээрэ хүдэлһэн, һууринаа болбосон түхэлтэй болгохын түлөө хүдэлмэри хэһэн. Эмхи зургаануудта 800 кубометр түлеэ бэлдэһэн байна.

Аймагаймнай ажахынуудай дунда «Искра», «Забайкалец», «Путь Ленина», «Заганский» колхозуудай, Суулгын, «Эрдэм» совхозуудай ажалшад, модо бэлэдхэлгын пунктын, 76-дахи харгы замай управлениин хүдэлмэришэд 1971 оной коммунис субботнигто эдэбхитэйгээр хабаадажа, горитой юлзо доход гүрэнэй жасада оруулба гээшэ.

Ф. УНАГАЕВ,
коммунис субботник үнгэргэхэ Мухар-Шэбэрэй аймагай штабай начальник.

СОГ ЗАЛИТАЙГААР

Коммунис субботник үнгэргэһэн заншалта үдэртэ Бэшүүрэй совхозой 200 гаран хүдэлмэришэд, алба хаагшад хабаадалсаа. 500 гектар сабшалан шулуу шохойһоо сэбэрлэгдээ. Таряанай газар дээрэ үлэһэн 400 центнер хуушан һолоомо хажуу тээшэнь зөөжэ гаргагдаба. Малай байраһаа 200 тонно наг шэбхэ сабшалан дээрэ зөөгдөө.

Д. ДАМБИЕВ.

КПСС-эй обкомдо, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, облпрофсоведтэ

1971 оной нэгэдэхи квартал соо мал ажалай продукт абалга, гүрэндэ худалдалгаар республикын аймагуудай хоорондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүд тухай

1971 оной нэгэдэхи квартал соо мал ажалай продуктнуудые абалга, гүрэндэ худалдалгаар республикын аймагуудай хоорондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые хаража үзөөд, КПСС-эй обкомой бюро, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет болон облпрофсовет иигэжэ **тогтообо:**

Гүрэндэ мяха худалдаха кварталай түсэбые 108 процент, һүөөр — 131, үндэгөөр — 131 процент дүүргэжэ, 1970 оной нэгэдэхи кварталайхиһаа адууһа малай тоо толгойе олошоруулһан, мүн ашаг шэмыень нилээд дээшэлүүлһэн **Хяагтын аймагта** КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй, облпрофсоведэй дамжуулгын Улаан туг, 1000 түхэригэй нэгэдэхи мүнгэн шантайгаар барюулха.

Квартал соо гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө 126 процент, һүөөр—110, үндэгөөр—100 процент дүүргэжэ, мяха ба һү абалгаяа дээшэлүүлһэн, мүн адууһа малай тоо толгой олошоруулһан **Захааминай аймагта** 700 түхэригэй хоёрдохи мүнгэн шан барюулха.

Гүрэндэ һү худалдаха нэгэдэхи кварталай түсэбөө 167 процент, үндэгөөр — 142 процент дүүргэжэ, мяха, һү болон үндэгэ абалгаяа дээшэлүүлһэн, мүн адууһа малай тоо толгой олошоруулһан **Хориин аймагта** 500 түхэригэй гурбадахи мүнгэн шан барюулха.

Адууһа малһаа абтаха ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ, мүн тоо толгойень олошоруулхын тула **Зэдын, Хэжэнгын, Улаан-Үдын аймагуудай ажахынуудай** һайнаар хүдэлмэрилһые тэмдэглэхэ.

Шадал зэргээрээ

Манай орондо үнгэргэгдэдэг бүхэсоюзна коммунис субботнигууд одоол һайн һайхан ёһо заншал болоо ха юм. Тиимэһээ субботнигой болохые Прибайкалиин аймагай ажалшад үнинэй хүлеэһэн юм. Апрелиин 17-ной үглөөгүүр аймагай түб Турунтаево тосхоной ажалшад хүдэлхэ газартаа бүгэдөөрэн сугларанхай, тусхай даабари үгэхыень хүлеэжэ яданхай.

Тиигэжэ «Прибайкалец» колхозой һайжаруулагдаһан бэлшээри дээрэ ёһотой ажал эхилшоо бэлэй. Эндэхи бэлшээрие хорёолгодо аймагай эмхи зургаанууд, жэшээнь, КПСС-эй райкомой, аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй, райвоенкомадай, агнууриин управлениин, аймагай газетын редакциин хүдэлмэрилэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, нэгэ километрһээ утые хорёолһон байна. Турунтайн дунда һургуулиин багшанар болон һурагшад «Прибайкалец», «Путь к коммунизму» колхозуудта ошожо, нуга сабшалан сэбэрлээ. Тиигэжэ һургуулиинхид 618 түхэригэй ажал хэжэ, юһэдэхи табан жэлэй жасада оруулалсаа бшуу.

Горячинск курортдо амараашадшье миин һуугаагүй, курортынгоо газарые сэбэрлэһэн байна. Түмэр-бетон хэрэгсэл бүтээдэг Таловкын заводой, Сэлэнгын модо болбосоруулдаг баазын, Прибайкалиин лесхозой хүдэлмэришэд ба алба хаагшад ажалладаг газартаа хүдэлжэ, 9-дэхи табан жэлэй жасада өөрынгөө хубитые оруулалсаа. Жэшээнь, дээрэ дурсагдаһан лесхозойхид 150 түхэригэй ажал хээ гээшэ. Тиихэдэ аймагай типографиин хүдэлмэрилэгшэд юһэдэхи табан жэлэй жасада хубитаяа оруулалсаһан байха юм.

Ниитэлэн хэлэхэдэ, коммунис субботнигто аймагай ажалшад бүгэдөөрэн шахуу хабаадалсаа.

П. ГРИГОРЬЕВ,
«Прибайкалец» газетын хүдэлмэрилэгшэ.

ОЛООРОО ХАБААДАБА

Манай Кабанскын аймагай 23.940 хүн субботнигто хабаадалсаба. Тэрэ тоодо промышленностиин зүгһөө 7.650 хүдэлмэришэд, 2720 барилгашад, 3320 хүдөө ажалшад энэ үдэр хүдэлхөөр ерээ. Тиигэжэ хүдэлмэришэд табан жэлэй жасада 11.550 түхэриг, барилгашад 10.860 түхэриг, хүдөөгэй ажалшад 5740 түхэриг оруулһан байна.

Совет эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд, һургуулиин үхибүүд аймагайнгаа түб Каменск городой үйлсэнүүдтэ гаража, шорой бог сэбэрлэһэн, полисаднигуудые будажа гоё һайхан шэнжэтэй болгоо. Байгалай модоной баазын хүдэлмэришэд энэ үдэр 1000 кубометр пиломатериал, 960 хэһэг шпала хюрөөдэжэ гаргаһан байна.

Мүн Тимлюйн цементнэ заводой коллектив халаанайнгаа даабари үлүүлэн дүүргэжэ һайн шанартай цемент ехээр үйлэдбэрилэн гаргаа. Субботнигто хабаадалсаһан аймагаймнай ажалшад габшагай шангаар хүдэлжэ, хараалһан түсэбһөө ехэ продукци бүтээн гаргаад, табан жэлэй жасада оруулба.

Ю. ДМИТРОВ,
районно штабай начальник.

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые—олониитэдэ

ҮЕ САГАЙ ҮНДЭР ДЭБЖЭЛТЭ

Эрдэм техникын революци, тэрэнэй экономическа удха шанар тухай

> **«Юһэдэхи табан жэлэй туршада эрдэм, техникын хубисхалай туйлалтануудые ашаглаха замаар томо алхам хэгдэхэ юм. Энэ хубисхал ниитын үйлэдбэридэ бүри ехэ нүлөөгөө үзүүлжэ байна. Эрдэм, техникын хубисхал үйлэдбэриин арга шадалые үндэһөөрнь хубилгаха, ажалай тон шэнэ, бүтээсэ ехэтэй зэбсэг, шэнэ шэнжэ шанартай материал бии болгохо арга нээжэ үгэнэ, шэнэ һалбаринуудые бии болгоно, үйлэдбэриин бүхы ажал ябуулгын ашаг үрые урдань үзэгдөөгүй ехээр дээшэлүүлхэ арга хангана».**
>
> *(«1971—1975 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ юһэдэхи табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүд гэһэн СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр А. Н. Косыгинай элидхэлһээ).*

Социализм, коммунизм тээшэ хүн түрэлтэнэй дабшажа ябахадань, мүнөөнэй обществодо экономическа, социальна, политическэ ехэ хубилалтанууд болоно ха юм даа. Иимэ үе сагта эрдэм техникын хубисхал ехэ удха шанартай болоод байна.

Дэлисэ, алхасынгаа талаар үзэгдөөгүй ехэ научно-техническэ революци дэлхэй дээрэ боложо байна гээшэ aaб даа. Промышленностиин һалбаринуудта хойно хойноһоонь үндэһэн хубилалта хэнэ, үйлэдбэриие ударидаха, ажал эмхидхэхэ хэрэгые нарижуулан һайжаруулха шэнэ шэнэ арга нүхэсэл нээжэ үгэнэ.

Хоёр дэлхэйн түүхэтэ мүрысөөнэй тэмсэлнүүдэй нэгэ шухала хубинь имагтал энэ һалбари-эрдэм, техникын дэбжэлтэ болоно гэжэ хэлэхэдэ хэтэрүүлһэн ябадал болохогүй. Тиимэ дээрэһээ манай парти эрдэм, техникые улам хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ, тэдэнэй туйлалтануудые үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлхэ гээшые экономическа гол шухала зорилгодо тоолохоһоо гадна, политическэ шухала зорилго гэжэ тоолоно. Мүнөөнэй шатада эрдэм, техникын дэбжэлтын асуудалнууд шиидхэхы удха шанартай болоод байна.

Иимэ болоһонһоо хойшо научно-техническэ революци мүнөөнэй үе сагай үйлэдбэрилгын хүсэнүүдтэ үндэһэн хубилалта хэнэ гэхэ гү, али наука гээшэ өөрөө үйлэдбэрилгын хүсэн боложо байна.

* * *

Ниитын хүгжэлтэдэ эрдэм, техникын үүргэ тухайда В. И. Ленинэй тодорхойлһон гол ёһо гуримуудые манай парти теоретическэ болон бодото ажал ябуулгадаа үндэһэн болгоно, мүнөөнэй научно-техническэ революциин эрилтын ёһоор тэдэниие саашадань хүгжөөхэ. Манай орондо социалис общество байгуулха гээшые эрдэм, техникэ хүгжөөлгэтэй нягта холбоотой гэжэ В. И. Ленин тоолодог байһан, энэ хадаа түгэс хүгжэнги индустриальна общество болохо социализмын материальна үндэһэ һуури мүн болоно.

Техническэ дэбжэлтэ шэнжэлхэ зуураа, В. И. Ленин иимэ тобшололнуудые хэһэн байдаг: техническэ дэбжэлтын удха шанар хадаа хүнэй ажалые ямар нэгэн техникээр һэлгэхэ; тиигэхэдэ ажал хүдэлмэриие аша ехэтэй болгохо; техникын һайжарһан, нарижаһаниинь ажалай бүтээсын дээшэлһэнэй зэргээр харагдаха: техническэ дэбжэлтэ, хүн зоной ажаһуудал һайжаруулха, соёл болбосорол хүгжөөхэ; техническэ дэбжэлтэ гээшэ гол хараа шугамтай (электрификациие В. И. Ленин иимэ хараа шугамда тоолодог һэн), техникын бүхы һалбаринууд хоорондоо холбоотойгоор хүгжэдэг хуулитай.

В. И. Ленинэй эдэ хараа бодолнуудые тодорхойлхын тулада манай орондо коммунис байгуулалтын бодото байдалһаа нэгэ жэшээ харуулая. 1950 онһоо 1967 он болотор (энэ үедэ научно-техническэ революци үргэнөөр дэлгэржэ байгаа) СССР-эй промышленностиин продукциин хэмжээн 5,48 дахин ехэ болоо. Энэл хугасаа соо хүдэлмэришэдэй тоо 15,3-һаа 29 миллион болотороо олошороо. Ниигэхэдээ ажалай бүтээсын дээшэлһэнэй ашаар (2,9 дахин дээшэлээ) продукци эды шэнээн ехээр абтаһан болоно. Ажалай бүтээсын иимээр дээшэлээгүй хадань 1967 ондо оронoй промышленностьда 29 миллион бэшэ, харин 83,8 миллион хүн хүдэлхэ байгаа гэжэ тоологдоһон байна. Энэ хугасаа соо ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар 396,7 миллион түхэригэй салин алмагдаһан болоно. Энэнь оронoй национальна доходһоо ехэ юм. Ажалай бүтээсын аша үрэ иимэ. Энэ юунһээ бүридэнэб?

Һүүлэй үедэ СССР-эй промышленностьда ажалай бүтээсэ жэл бүри 6 процент хараатайгаар дээшэлнэ. Энэ тооe тайлбарилхада иимэ: үйлэдбэриин гол фонд—түхеэрэлгэнүүдые хүсэдөөр хэрэглэһэнэй ашаар ажалай бүтээсэ 3,5 процентээр дээшэлнэ, академик В. А. Трапезниковэй тооложо гаргаһанай ёһоор **техническэ дэбжэлтын ашаар** 2,5 процентээр ажалай бүтээсэ дээшэлнэ. Эдэ хоёр тооe тон һайнда тоолохын аргагүй. Техническэ дэбжэлтын аша үрэ үшөө ехэ байжа болохо байгаа.

СССР-эй арадай ажахыдахи техническэ дэбжэлтын шухала түлхисэ хүсэн тухай асуудал энээнтэй хамта гарана. Иимэ дэбжэлтын гол хүсэн эрдэм ухаан болоно. СССР-эй Наукануудай академиин президент М. В. Келдыш энээн тухайда үшөө 1966 ондо иигэжэ хэлээ һэн: «мүнөө бүхы дэлхэй дээрэ эрдэм ухаанай туйлалтануудые айхабтар түргэнөөр хэрэглэдэг боложо байна. Хэрбээ энээнэй урда тээ эрдэм, техникэ ехэнхидээ аминдаа хүгжэдэг, эрдэм ухаанай туйлалтанууд техническэ дэбжэлтэдэ хожомынь нүлөөлдэг байһан һаа, мүнөө техническэ дэбжэлтэ хурдадхаха зорилготойгоор лэ общество эрдэм шэнжэлэлгэнүүдые ябуулна бшуу. Нүгөө талаһаа промышленность бодото зорилго табижа, наукын хүгжэлтэдэ түлхисэ боложо үгэнэ, эрдэм шэнжэлэлгэнүүдые хэхэ техническэ талаараа түгэс һайн хэрэгсэлнүүд, приборнууд болон түхеэрэлгэнүүдые промышленность гаргажа үгэнэ».

Наука гээшэ ехэ мүнгэ зөөри болон бусад хэрэгсэлнүүдые гаргашалдаг, айхабтар олон хүн зонтой, үнэхөөрөө ехэ гэгшын газар болонхой. Гансахан СССР-тэ 4 миллион шахуу хүн наукада хүдэлнэ. Эдэнэр хадаа манай оронoй арад зоной эгээл ажал хэхэ наһандаа, түргэнөөр ургажа, дэбжэжэ ябаһан хубинь болоно. Хүгжэнги оронуудта арбан жэл болоод лэ эрдэмтэдэй тоо хоёр дахин олошорно, тиин гэхэдэнь, СССР-тэ үшөөшье түргэнөөр нэмэнэ хаш. Наукада мүнгэ һомололго мүн лэ энээн шэнгеэр ехэ болоно бшуу. Арадай ажахын гол шухала һалбаринууд соо хүдэлжэ байһан хүн зонойнгоо тоогоор СССР-тэхи наука мүнөө үедэ наймадахи һуури эзэлнэ. Эрдэм ухаанда мүнгэ һомололго хараха болоо һаа, 1930 онһоо 1967 он болотор 30 дахин ехэ болоо гэхэ гү, али 9 миллиард түхэриг болонхой. Энэнь СССР-эй бюджедэй гаргашын 8 процент болоно.

Наукада һомолһон мүнгэн өөрыгөө харюулхаһаа гадна, ехэ олзо доход үгэнэ гэжэ бодото байдал харуулнахай. Академик В. А. Трапезниковэй тоолоһоной ёһоор **наукада гаргашалһан 1 түхэриг бүхэн 1,45 түхэригэй олзо национальна доходто оруулна. Техническэ дэбжэлтэ хэрэглэлсэн, капитальна барилгада гаргашалһан мүнгэн зөөриһөө энэнь 4 дахин олзотой, тиихэдэ техническэ дэбжэлтэ хэрэглэнгүйгөөр үйлэдбэриин фонднуудые үргэдхэхэ хэрэгтэ гаргашалһан мүнгэнһөө 6,5 дахин олзотой гэжэ тодоронхой.**

Техническэ дэбжэлтэ бэелүүлхэ хүнүүд мэргэжэлтэд болоно. Научно-техническэ дэбжэлтэ хадаа инженернүүд, технигүүдые олошоруулна, үйлэдбэридэхи ажал хүдэлмэриин ехэ хубинь эдээндэ даалгагдана. Хэрбээ 1960 онһоо 1967 он болотор манай оронoй промышленностиин хүдэлмэришэд 26,8 процентээр олошороо һаань, энэл үе соонь промышленностьда инженернүүд, технигүүдэй тоо 63,3 процентээр нэмэһэн байна. 1967 ондо 1000 хүдэлмэришэдтэ 139 инженер, технигүүд хүртэжэ байба, тиин гэхэдэнь 1928 ондо энэ тоо 37 байгаа. Эрдэмтэдэй тоо бүришье түргэнөөр олошороо. Энэ үе соо эрдэмтэдэй тоо 117,2 процентээр нэмээ. Тиихэдэ техническэ дээдэ һургуулинуудта —1,5 дахин олошорһон байна. 1918—1968 онуудта манай орон дотор дээдэ, тусхай дунда һургуулинууд 19 миллион мэргэжэлтэдые һургажа гаргаа, тиин гэхэдэ эдээнэй хахадынь 1960—1968 онуудта һуража гараа гэхэ гү, али 42 жэл соо бэлдэһэн мэргэжэлтэдтэ орходоо, һүүлэй жэлнүүдтэ һураггүй олон мэргэжэлтэд оронoй арадай ажахыда нэмэжэ ороо бшуу.

Научно-техническэ революциин эрилтэһээ уламжалан, хүдэлмэришэдэй тусхай, ниитэ эрдэм дээшэлнэ, инженернүүд, технигүүд, мүн эрдэмтэд хэмгүй олоорoo хэрэгтэй болоно. Ушар иимэһээ бүхы кадрнуудай һуралсалые улам үргэдхэн хүгжөөхэ зорилго КПСС-эй XXIV съезд табина. Энэ хэрэгтэ гүрэмнай ехэ мүнгэ зөөри гаргашална. Эдэ гаргашанууд, эрдэм шэнжэлэлгэдэ һомологдодог мүнгэн оронoй национальна доходой 12 процент тухай болоно. Тиин энэ гаргаша сүм харюулагдана даа. СССР-тэ эрдэм дээшэлүүлхэ хэрэгтэ һүүлэй жэлнүүдтэ гаргашалагдаһан 1 түхэриг бүхэн жэл бүри 53,3 мүнгэнэй олзо национальна доходто оруулна гэжэ тоологдонхой.

Научно-техническэ дэбжэлтэдэ мүн үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүд ехэ удха шанартай гээшэ аaб даа.

* * *

Научно-техническэ революциин үйлэдбэридэ үзүүлдэг нүлөө хүсэнииинь юун бэ гэхэдэ, нэн түрүүн техникэ, түхеэрэлгыень-үйлэдбэрилгын хүсэнэй шиидхэхы хубииень үндэһөөрнь хубилгана. Наймадахи табан жэлэй үедэ оньһожоруулагдамал поточно, автомат 6 мянга шахуу лини жэл бүри ашаглалгада оруулагдажа байгаа. Тиихэдэ энэ табан жэлэй эсэстэ арадай ажахыда 70 мянга шахуу иимэ лини бии болоод байба. Тиин технологиин улам нарижуулагдахатай хамта тэрэнэй 10 процентнь шэнэлэгдэнэ.

Шэнэ барилгада мүнгэ һомологшодо орходоо үйлэдбэри үргэдхэлгэ, шэнэлэлгэдэ хэһэн гаргаша һураггүй ехэ олзо доход оруулдаг аaб даа. Юундэб гэхэдэ, техникэ, түхеэрэлгэдэ хэгдэхэ гаргаша ехэ болоно. Жэшээнь, машина бүтээлгэдэ бүхы капитальна һомололгын 40 процентнь техникэ, түхеэрэлгэдэ зорюулагдана. Оронoй машина бүтээлгын, металлаар элдэб зүйл хэдэг 40 заводые шэнэлэн һэльбэһэнэй аша үрые шэнжэлжэ үзэхэдэ, 2,2 жэл соо бүхы гаргашаяа харюулдаг байба. Иимэ болоһонһоо хойшо хуушан предприятинуудые үргэдхэн шэнэдхэхэдэ, шэнээр баригшаһаа һураггүй ехэ аша үрэтэй юм. Эдээниие хараада абан, технологическа түхеэрэлгэнүүдэй паркые улам түргэнөөр зэбсэгжүүлхэ, мүн тэрэшэлэн хуушарһан машинанууд болон агрегадуудые түргэнөөр һэлгүүлжэ шэнэдхэхэ шухала гээд КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүд соо тэмдэглэгдэнхэй. Тиимэһээ юһэдэхи табан жэлэй үедэ арадай ажахыдахи техническэ дэбжэлтын шухала шэглэл гэхэдэ, мүнөө хүдэлжэ байгаа промышленна предприятинуудые үргэдхэн шэнэдхэхэ, тиигэжэ манай промышленностиин үйлэдбэри сүм шэнэлэгдэхэ зорилготой.

Техническэ дэбжэлтэ хурдадхаха үйлэдбэриин хэрэгсэл гэхэдэ, электронно-тоололгын машинанууд болоно. Хүнэй ажал ябуулгын эгээл орёо ажалые иимэ машинанууд оньһожоруулха байна ха юм. Арадай ажахыда хэрэглэгдэдэг ЭВМ үнгэрһэн 5 жэлдэ хоёр дахин олошороо. Юһэдэхи табан жэлэй туршада үшөө түгэс болгогдон нарижуулагдаһан иимэ техникэ арадай ажахыда бүри олоор үгтэхэ юм. Арадай ажахые түсэблэлгэдэ ЭВМ-ые хэрэглэхэдэ, ямар аша туһатайб гэжэ нэгэ жэшээ дурдамаар. Россиин Федерациин бүхы колхоз, совхозуудта 78 газарһаа минеральна үтэгжүүлгэ бага гаргашатайгаар шэрэхэ гэжэ ЭВМ-эй туһаламжаар хараалагдаһан байгаа. Түсэблэлгын зургаануудай дурадхаһан 508 дурадхал нэбтэрүүлэгдээ һэн.

Манай промышленность жэл бүри арадай ажахыда 200 мянган станок, кузнечно-прессовэ түхеэрэлгэ үгэнэ. Гээшье һаа, автомат болон автомат шахуу түхеэрэлгэнүүд эдээн соонь үшөөл үсөөн байһан зандаа. Юһэдэхи табан жэлэй үедэ иимэ түхеэрэлгэ олоор гаргагдаха. Тиигэжэ программированна технологидо манай промышленность орохо хараатай. Энэ хадаа саашадаа арадай ажахыда техническэ дэбжэлтын гол хараа шугам болохо юм.

Зургаание гү, али эмхидхэлэй хэрэг автомат ёһоор ударидаха (АСУП) гээшэ саашадаа ехэ ашатай туһатай байха юм. Үйлэдбэриин технологи ударидагшада орходоо автомат ёһоной ударидалга ажалшадай коллективүүдтэ нэбтэрүүлэгдэхэ, саарһа документнүүдые бэшэлгэ, тоо бодолго оньһожоруулагдаха болоно. «Һалбаринууд, организацинууд, нэгэдэлнүүд, предприятинуудые автомат аргаар түсэблэхэ, ударидаха гурим (АСП) үргэнөөр нэбтэрүүлхэ шухала» гээд КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүд соо хэлэгдэнэ.

* * *

Арадай ажахыдахи техническэ дэбжэлтэ гээшэ нютаг нютагта бэшэ, харин Советскэ Союз дотор бүхы районууд, республикануудта жэгдээр нэбтэрүүлэгдэдэг байха юм. Наймадахи табан жэлэй үедэ Буряадай АССР-эй индустриальна хүгжэлтын амжалтанууд энээнэй бодото гэршэ мүн болоно. Энэ хугасаа соо промышленна үйлэдбэри жэлдээ 10,6 процентээр ургадаг байгаа (энээнэй урда тээхи табан жэлдэ 7,6 процентээр ургадаг һэн). Тиигэхэ зууpaa промышленна продукциин ургалтын 81 процентнь ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар туйлагдаа.

1966 — 1970 онуудта республика дотор шэнэ предприятинууд, цехүүд ашаглалгада оруулагданхай. Холбоолжоной шулуу нүүрһэнэй уурхай, прибор бүтээлгын заводой шэнэ комплекс, Харанхойн шанаржуулгын фабрика болон бусад эдэнэй дундаороно. Мүн энэ үе соо олон предприятинууд һэльбэн шэнэлэгдээ.

Буряад оронoй арадай ажахые **электрификацилха талаар ехэ юумэн хэгдээ. 6 мянган километр газарта хүсэтэ үндэр лини татагдаа, Слюдянка** — Петровск — **Забайкальск хүрэтэр 471 километр утатай түмэр харгы электрын хүсэндэ** оруулагдаа.

Буряадай республика үйлэдбэриингөө хүсэнүүдые хүгжөөхэ талаар амжалта туйлаһан байбашье, шэнэ түсэбтэ табан жэлдэ техническэ дэбжэлтые улам хурдадхахын тула хэмжээнүүдые абаха ёһотой. Дайнай урда тээ, дайнай һүүлээр баригдаһан промышленна предприятинуудые шэнэдхэн һэльбэжэ үргэдхэхэ шухала. Нэн түрүүлэн локомотив-вагон заһабарилгын завод, «Теплоприбор», «Электромашина» завод, Улаан-Үдын мяханай комбинат эдэ предприятинуудай тоодоороно. Буряад оронoй арадай ажахыда ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын тула үйлэдбэриие оньһон техникээр хангаха хэрэгтэй.

Манай республикын промышленностьда ажалладаг инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй тоо олон боложо байгаашье һаа, инженернүүд болон технигүүд бүхы хүдэлмэришэдтэй сасуулжа үзэбэл, үшөөшье үсөөн зандаа. Республика соо мүнөө ажалладаг 8 мянга үлүүтэй инженер, технигүүд арадай ажахыдахи техническэ дэбжэлтые саашадань хүсэд һайнаар хангажа шадахагүй байна. Гэхэтэй хамта, КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүд соо хараалагдаһанай ёһоор, машина бүтээлгэ, металл болбосоруулга, электроэнергетикэ, лесохими гэхэ мэтэ һалбаринууд нэн түрүүн хүгжэхэ ха юм.

Локомотив-вагон заһабарилгын, авиационно, прибор бүтээлгын болон бусад заводуудта автомат оньһон түхеэрэлгэнүүдые (АСУП) бии болгохо, юһэдэхи табан жэл соо тэдэниие үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ ёһотой гэжэ партиин областной XXVII партконференциин документнүүд соо хэлэгдэнэ. Тиимэ болохолоороо промышленна, хүдөө ажахын болон бусад предприятинуудта мэргэжэл ехэтэй кадрнууд олон хэрэгтэй болохо. Үйлэдбэри дээрэ хэдэ хэдэн автомат оньһон түхеэрэлгэнүүдые тодхобол, хэдэн зуугаад инженер, математик, экономист хүдэлхэ ёһотой болоно. Республикымнай дээдэ һургуулинууд иимэ олон мэргэжэлтэдые бэлдэхэ аргагүй. Тиимэһээ институдай гү, али университедэй дэргэдэ автомат оньһон түхеэрэлгэнүүдые һайнаар мэдэхэ мэргэжэлтэдые бэлдэхэ аргатай филиал нээхэ саг тулажа ерээ. Үйлэдбэридэ автомат оньһон түхеэрэлгые нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ Буряадай эрдэм-шэнжэлэлгын эмхинүүд ехэ туһаламжа үзүүлхэ зэргэтэй. Улаан-Үдэдэ бии болгогдохо автомат оньһон түхеэрэлгэнүүд ба түсэблэлгые эрхилдэг эрдэм-шэнжэлгэнүүдэй таһаг нээхэ гэһэн хараа түсэб республикын промышленна болон бусад предприятинуудта автомат оньһон түхеэрэлгэнүүдые нэбтэрүүлхэ талаар түрүүшын алхам боложо үгэхэ байна.

Үйлэдбэри дээрэ автомат оньһон түхеэрэлгэнүүдые нэбтэрүүлһэнэй ашаар үйлэдбэриие шэнэлхэ, ажалаа эрдэм наукын үндэһөөр эрхилхэ эрилтэ табигдаха болоно. Тиигэжэ КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдээр хараалагдаһан зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ нүхэсэл хангагдаха юм.

Хүдөө ажахын материальна үндэһэ һуури бэхижүүлжэ шадабал, тэрэниие саашадань хүгжөөхэ арга олдохо байна. Шэнэ түсэбтэ табан жэлдэ мелиоративна хүдэлмэриин хэмжээн 3-4 дахин ехэ болохо юм. Хүдөө ажахыда минеральна үтэгжүүлгэ улам ехээр хэрэглэгдэдэг болохо, трактор, автомашина олоор үгтэдэг болохо, энэ һалбариие электрижүүлгэ улам һайжарха. Эдэ бүхы гаргашань түргэнөөр харюулагдаха, тиигэһэнэй ашаар хүдөө ажахы хүгжэлтынгөө шэнэ шатада гараха юм.

Совет арад эдэ бүхы хэмжээнүүдые бодото дээрэнь бэелүүлэн, манай орон дотор научно-техническэ дэбжэлтые хурдадхаха, коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха талаар юһэдэхи табан жэлэй туршада урагшаа ехэ алхам хэхэ байна.

Б-М. БАЛДАНОВ,
экономическа эрдэмэй кандидат.

Совет орон доторо

ПАРТИИН СЪЕЗДЫН ШИИДХЭБЭРИНҮҮДЫЕ ОЛОНИИТЭДЭ ОИЛГУУЛХА

ВИТЕБСК. КПСС-эй XXIV съездын материалнуудые областиин гуша мянга гаран лекторнүүд, элидхэлшэд, агитаторнууд, политинформаторнууд арад зондо тайлбарилан ойлгуулна. Партийна комитедүүд съездын материалнуудаар хөөрэлдөө үнгэргэхэ тематика зохёогоо, соёл сурталай хүдэлмэрилэгшэдэй семинар ба зүблөөнүүдые үнгэргөө. Районуудта туһаламжа үзүүлхын тулада пропагандистнуудай бүлэгүүд хүдөө гараба.

Витебск, Орша, Полоцк болон бусад городуудта ажалшадай коллективүүдтэй уулзалганууд үнгэргэгдэжэ байнхай. Съездын материалнууд, КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл дотор табигдаһан политическэ, экономическа, социальна шухалын шухала асуудалнуудаар лекторнүүд ба кинолекторинууд саг үргэлжэ хүдэлхөөр томонууд предприятинууд ба барилганууд дээрэ бии болгогдобо.

УРАН ЗОХЁОЛШОД БҮХЫ СИБИРЬЕЭ СУГЛАРБА

ШЭТЭ. (ТАСС). Агын буряадай национальна округой элдин талын нийслэл—Ага тосхон гоёор шэмэглэгдэнхэй. Холын хүйтэн Чукоткоһоо эхилээд, Алтай хадын бэлшээри хүрэтэрхи уран зохёолшод тэрэнэй тунгалаг хүхэ огторгой доронь сугларба. «Сибириин залуу зохёолшод» гэһэн литературна һайндэр эндэ эхилбэ. Арадуудай хани барисаанда, үндэһэн литературануудай хани барисаанда зорюулагдан тэрэ һайндэр үнгэргэгдэнэ. Буряадай, Яхадай, Тувын АССР-эй, Чукоткын, Корягай, Усть-Ордын, Ханты-Мансиин национальна округуудай уран зохёолшод тэрэ уулзалга дээрэ байлсана.

Агын буряадай национальна округтохи уран зохёолой һайндэр хэдэн үдэр соо үргэлжэлхэ. Поэдүүд ба прозаигууд колхозуудта, совхозуудта, хонишодой байрануудта ошожо, ажалшадтай уулзажа хөөрэлдэхэ, 25 жэлэйнь ой һаяар хүсэхээ байһан Агын уран зохёолшодой нэгэдэлэй зохёолнууд семинарнууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ.

АН ГҮРӨӨЛ БҮРИДХЭГДЭНЭ

КЫЗЫЛ. (ТАСС). Тувын дулиин балай ой сооһоо ангуушад бусажа ерэбэ. Тэдэнэр тайгын зүргэ харгынуудаар ябахадаа, шобхо дабаануудые дабахадаа, нэгэшье удаа буу дуугаргаагүй, нэгэшье ангай нюдэ анюулаагүй. Яахадааб гэхэдэ, тэдэнэр а... бэшэ, харин ой тай... бүридхэлдэ абахаа гар... гаа.

Тэрэ ажалда дали... шье хабаадалсана... ажахын ба ан ү... шэнжэлгын бүхэсоюз... дай Тувадахи тү... тын хүдэлмэрилэгшэ... дуудта һуунхай, з... ой тайга дээгүүр ... дэнэ. Хандагай бүгын... рэгүүд тайга соо хар... боро гүрөөһэдые түрү... ридхэлдэ абажа ша... на. Даб дээрэхи тоогой... мянга гаран боро гү... бии гэжэ тоологдоно.

Ан гүрөөлэй тоо г... да тээ, мүн Тувын ... даар ангай ябадаг зүр... мэргэжэлтэд тодорхой...

УҺА ТАЛЛУУЛ... КАЗАХСТАНАЙ ... УҺАЛАГДА...

Казахстанай ганд... зуу мянган гектар ... уһан таллуулагдаба.

Уһа таллуулжа ... хэдэн барилга энэ ре... тор бүтээгдэнхэй. Т... томонь Уральска обл... ло-кушумска барилга ... рэ барилгада гаргаһа... 3—5 жэлһээ ашая... эхилбэ. Хүдөөгэй саб... ходоо 5—7 дахин ех... дэһээ абтана.

Энэ республикын ... гаран гектар сабшала... риие уһа таллуулжа ... хараалагдана.

ЗАЛУУШУУЛДА ЭС... ДАМЖУУЛАГД...

Найман жэлэй саа... гуулагдаһан «Молоде... Антарктикын совет ст... обсерватори болгогдобо. ... һээ урда байһан «Ми... обсерваториһоо эстафе... лан абажа. «Молодежн... обсерватори зургаада... эрдэмэй шэнжэлгэ хэх... ной гол баазань болобо.

Совет ба хилын саа... тикын зарим станцину... уларилай, аэрологиин ... дые «Молодежная» гэж... тори абажа эхилбэ.

Шэнэ обсерваториин ... дэлмэрилэгшэд радио д... расые, газарай сура... майе, полярна толоро... ушарые, тон дээгүүр һа... жа болодогые мүнөө ... жэлжэ, сагай уларилай ... ажаглажа байха юм.

Редакцида харюусана

ХОМХОИРЖО ЯБАТАРА...

Хорнин аймагай Дээдэ-Тайлсын совхозой 3-дахи от... эрхилэгшэ А. Я. Шубин гэгшын гүрэнэй зөөри хомхойр... шэлжэ байһан тухай «Хомхойржо ябатараа...» гэһэн ста... най газетын байгша оной мартын 6-най номерто толил... байна.

«Энэ хэрэг КПСС-эй Хорнин райкомой бюрогой за... дээрэ харагдаба. А. Я. Шубин гэмтэ хэрэг хэһэнэйнгээ ... партиин зэргэһээ гаргагдаа, совхозой отделениие эрхи... хүдэлмэриһөө сүлөөлэгдөөд, хуулиин харюусалгада ... лагдаба. Гадна Хорнин аймагай ажалшадай депутадууд... дэй заседани дээрэ мүн энэ гэмтэ хэрэгэйнгээ түлөө А. Я... бин аймсоведэй депутадһаа болюулагдаа» гэжэ КПСС-... риин райкомой секретарь нүхэр Дагбаев манай редакц... дээсэнэ.

„МАА, ХҮБҮҮН, УУЖАРХИЯ!...

Манай газетын бай... мартын 6-най номерто ... шагтайгаар Будамшуугы... жэлэл толилогдоһон ба... дэ Баргажанай аймаг... партсъездын нэрэмжэ... зой зарим гэшүүд ... хиин хоро залгиха... үхи хүбүүдээ тэрээнд... гэжэ бэшэгдэһэн ю... хойлбол, К. Ж. Арш... хүбүүн арбадахи клас... рагша Коля архиин һо... хонишон Н. И. Тараск... тагаар хадхажа шарх... В. Е. Черных гэгшын ... гурбадахи классай һур... рёжа баһал архи гэхэд... харадагтүй, һогтуугаар ... шүбэгэ баридаг. Харгы... Х. Э. Дагбаевай хүбүүн ... малгай буляадаг «шэди... лоо гэжэ тэндэ шүүмж...

Тэрэ шүүмжэлэл туша... аймагай прокурор ... сов ... рюу соогоо нигээ ...

— Эрхэтэн Н. И. Т... ние хүндөөр шархату... колай Аршанов гэгшэ ... лагдаад, хэрэгынь мүрд... байна. Тэрэ һанар суд...

Үхибүүдээ муугаар ... жуулһэнэй түлөө Н. И. ... шанова, Х. Э. Дагбаев, Р... жнев гэгшэд ... Улан, ... Улигчикан нютагуулай ... нией хамтын суулган ... шангаар шүүмжэлэгдэ... бээ эдэрэн хойшодоо ... эдэ зуб мүрөөр хүмүүжү... оролдонгүй, буруу ... шэлгүүлбэл, ... хуулиин харюусалга... дуулха гэжэ уридшалан ... һан байна.

УРМА ЗОРИГТОЙГООР

Гусиноозерскын ГРЭС-эй барилгашад субботнигто эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Үглөөнэй 8 часта бүхы хүдэлмэришэд барилгынгаа талмай дээрэ сугларaад байба. Ажалай үдэрэй эхилхын урда тээхэнэ баярай митинг үнгэргөө.

Мүнөөдэр манай участогай хүдэлмэришэд 250 түхэригэй ажал хэжэ, табан жэлэй жасада оруулха юм,— гээд Борис Семенович Челобской урма баяртайгаар мэдүүлбэ.

Барилгын талмай дээгүүр ябахада, хүн бүхэн сүлөөгүй ажаллана. Үнэхөөрөөшье коммунис габшагай ажал түлэг дундаа бусална. Үдэ багта «Сахилгаан» хуудаһан гараад байба. Эндэ эрхим бригаданууд бэшээтэй. Жэшээлхэдэ, В. Г. Засухинай бригада 130 процент, В. В. Алексеевэй—290 процент даабарла дүүргэв. Парткомой секретарь Д. М. Красиковтай хөөрэлдэхэдэ, эрхим хүнүүдэй нэгэнүүдые дурдаа. Слесарь-механик А. К. Рушников, жолоошон В. Тимофеев болон бусад хүдэлмэришэд субботнигто тон эдэбхитэйгээр хабаадалсаа.

ГРЭС-эй бүхы 400-аад хүдэлмэришэд апрелиин 17-до коммунис габшагай ажалда хабаадалсажа, 1600 түхэригэй ажал хээ.

Б-Н. НАМДЫКОВ.

АЖАЛАЙ ВАХТА ҮРГЭЛЖЭЛЬӨӨР

Хандагатайн леспромхоз республикымнай үнинэй томо предприяти юм. Эндэхи модошод «Забайкаллес» комбинат соогоо нэгэнтэ бэшэ эрхимлэһэн, модо бэлдэхэгшэдэй дунда социалис мүрысөө үүсхэһэн байна.

Партиин XXIV съездын хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ оролсожо, абаһан социалис уялгаяа урда мэтэ амжалтатайгаар дүүргэв. Модо бэлдэхэлэй, шэрэлгын шэнэ, түрүү арга, шэнэ технологи эндэ үргэнөөр хэрэглэгдэдэг.

Нэгэ-хоёр жэлэй саада тээ эндэ оньһожоруулмал доодо склад баригдаһан байгаа. Модо буулгаха, сорт сортоорнь илгаха, тайраха, түмэр замай вагонуудта ашаха бүхы хүдэлмэри оньһожоруулагданхай. Эдэ бүхы ажал телевидениин ашаар эмхидхэгдэжэ, хүтэлбэрилэгдэжэ байдаг. Һаяар эндэ үшөө шэнэ лини ашаглалгада тушаагдахань.

Проектээр хараалагдаһан бүхы лининүүдэй хүдэлмэриин эхилхэдэ, доодо склад 1 миллион 200 мянган кубометр модо илгажа, тайража, ашажа ябуулха юм. Леспромхозой бага комплексно бригадануудай бэлдэхэһэн модон эндэ асарагдана бэшэ. Хориин, Худанай, Хандагайн, Хүртэйн леспромхозуудай дээдэ складуудта модон асарагдадаг болоо. Эдэ леспромхозуудһаа модо шэрэхэ түмэр замай нэгэ линитэй харгы баригдаа.

Доодо складай хүдэлмэришэд —операторнууд, крановщигууд, модо буулгагшад, ашаагшад съездын боложо байгаа үдэрнүүдтэ ажалай вахтада жагсаад, складай бүхы хүдэлмэри таһалгаряагүйгөөр эмхидхэжэ, модо тайража, илгажа, дахинаа ашажа, хэрэгтэй зүг тээшэнь ябуулаа.

Харин оньһожоруулмал доодо складһаа модон олон хэрэглэгшэдтэ эльгээгдэдэг. Аха дүү Монгол орондо, Япони, Турци, Иран тээшэ модон ябуулагдана ха юм. Мүн оронoймнай олон ондоо область, хизаарнуудта эдэ леспромхозуудай бэлдэһэн модон хүлеэгдэжэ байдаг.

Партиин съездые ажалай амжалтаар угтаха гэжэ зоригжоһон хүдэлмэришэд кварталай түсэбые болзорһоонь урид, мартын 20-до дүүргэһэн юм. Михаил Потаповай, Николай Агильдинай даадаг модо ашагшадай бригаданууд абаһан социалис уялгануудаа холо үлүүлэн дүүргэв. Доодо складай модо ашагшад хоёр һара 20 хоног соо 27647 кубометр гэхэ гү, али 850 вагон хюрөөдэмэл модо ашажа, харин оронуудта эльгээһэн байна.

Абаһан уялгаяа болзорһоонь урид дүүргэһэн мүрысөөн леспромхозой бүхы модошодой дунда дэлгэрээ. Модо бэлдэхэлэй участогуудай дундаһаа эхи-горхонойхид түрүүлжэ ябана. Социалис Ажалай Герой, СССР-эй Верховно Соведэй депутат А. Н. Кудряшовой даадаг бага комплексно бригада социалис мүрысөөндэ һайн үрэ дүн харуулна.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Коммунис ажалай ударник, модо шэрэдэг автомашинын жолоошон Мэлс Эрдынеев. Леспромхозой оньһожоруулмал доодо складай юрэнхы түхэл.

С. БАЛДУЕВ.
Фотонь авторай.

Соведүүдэй hунгалта угтуулан

ЭДЭБХИТЭЙ ДЕПУТАДУУД

1969 оной март hарада багшаар ...жа ябаhан Софья Жамба... Бальжинова Дүтэлүүрэй ...ной ажалшадай депутадуудай ...эй гүйсэдкомой түрүүлэгшээр ...гдаа hэн.

Софья Жамбаловна тиихэдэ эгээ ...ынхеэ совет хүдэлмэридэ ..., шэнэ, танигдаагүй ажал ... эхилээ бэлэй.

Тус Соведэй гүйсэдкомой сек...рь Игорь Нажитович Зандеев ... хөөрэнэ:

— Богонихон саг соо Софья ...ловна ажалтаяа танилсаад, ...ной Соведэй шиидхэхэ шуха... ...дуудалнуудые, саг дары абта... ...мжээнүүдые бэелүүлхын тү... ...олдожо эхилээ hэн. Илан... ...ажалшадай hуудал байдал ...руулха талаар ехэ юумэн .... Мүн соёл гэгээрэлэй, ху... наймаанай болон медици... ...хүдэлмэринүүдтэ ехэ анхара... ...хандуулдаг. Гадна сомоной ...ажахын үйлэдбэридэ ехэхэн ...аа хандуулна. «Путь к ком...му» колхозой түсэбүүдээ, ... социалис уялгануудаа ...гэдэнь сомсовет ехэ ан... табидаг. Жэшээнь, үнгэр... жэлдэ гүрэндэ тус ажахын мя... ...шаaха хэрэг депутадуудай ...а доро табигдаhан байна. ...дэ колхоз 605 толгой эбэртэ ...мал тушаажа, 2137 центнер ...(толгойн 300 килограммhaa ...бэшэ) худалдаа hэн. 1104 ...ой хонид тус тустаа 32 кило...hаа дээшэ болоо. 37 толгой адуунай 124 центнер мяхан тушаагдаа hэн.

Үнгэрэгшэ жэлдэ малай байра олоор баряа. 600 толгой мал шахан таргалуулха оньhожоруулагдамал байра, 200 тугалай байра, 500 хониной байра гэхэ мэтэ ниитын барилганууд ехээр хэгдээ. Сомсоведэй хүдөө ажахын комисси үнгэрэгшэ зун ниитын малда үбhэ тэжээл бэлдэхэ хүдэлмэриие хиналта доро абаhан юм.

Мүнөө нарай малые түлжүүлхэ ехэ зорилго хүдөөгэй ажалшадай урда табигданхай. Энэ сүлөөгүй үедэнь тэдэниие соёлой болон бусад hуудал байдалайнь талаар хангаха гэдэшэ тон шухала хэрэг. Сомсовет тус хэрэгтэ ехэхэн анхаралаа хандуулдаг байна. Үнгэрөөшэ юhэн hара соо Дүтэлүүрэй сельпо хүдөөгэй ажалшадта 12 холодильник, хубсаhа угаадаг 40 машина, 23 радиоприемник, 5 мотоцикл, 3.000 түхэригэй бараа худалдаhан байна. Эдэ зөөриин олонхинь малшадай гарта ороо.

Дүтэлүүрэй сомоной Соведэй депутадуудай олонхинь ажахын үйлэдбэридэ хүдэлдэг юм. Тэдэнэй нэгэ hаалишан Валентина Базаровна Лубсанова наймадахи жэлээ депутадай уялга дүүргэжэ ябаха зуураа, ажалай түрүүшүүлэй таодо оронхой. Үнгэрhэн жэлдэ тэрэ 19 үнеэн бүриhөө 19 тугал абажа, hайн түлжүүлээ, 17101 кг. hү haaгаа. Валентина Базаровна сүлөөтэй сагтаа улаан булан ерэжэ, газетэ, журнал уншадаг, ниитэ хүдэлмэридэ хабаададаг. Энэ талаар эрдэмээ, дүй дүршэлөө дээшэлүүлхэ арга боломжо колхоздо дүүрэн бии. Колхоздохи хүдөөгэй библиотекэ 500 уншагшадтай, тэдэнэйнь эдэбхитэй нэгэн Валентина Базаровна болоно.

— Юhэдэхи табан жэлэй түсэб тушаа Директивэнүүдээр хараалагдаhан зорилгонуудаа бэелүүлхэ хэрэгтэ манай нютагайхидшье оролдохол байха, — гэжэ сомсоведэй түрүүлэгшэ Софья Жамбаловна бидэндэ хөөрөө hэн.

Тэдэнэр мүнөө Соведүүдэй hунгалтые ажалай бэлэгүүдээр угтахын тула эршэмтэйгээр хүдэлжэ байнхай.

К. ГАБАЕВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Дүтэлүүрэй сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ С. Ж. Бальжинова. 2. Ьаалишан, сомоной Соведэй депутат В. Б. Лубсанова (баруун гарhaa)
АВТОРАЙ ФОТО.

ЗУРАГЛАЛ

УУЛЗАТАРАА БАЯРТАЙ!

Хойто хадын шобогор орой дээгүүр сагаан үүлэд харагдаба. Үглөөнэй наранай элшэ туяа тэрэ үүлэн дээрэ сэхэ тудаба. Энээниие адаглан хаража байhан Буянто саг зуура бодолгото болоод абаба.

— Шастиин үндэр оройдо үүлэн бии болоходоо нэгэл удхатай юм гээд үбгэжөөлнүүд хэлсэгшэ hэмнэй,—гэжэ тодоор үгүүлэн hагад, өөртөө шэбэнэбэ. Теэд Буянто яаралгүйхэнөөр дурамаа нюдэндөө асаржа, холые хаймадан харана. Уни хада таража бэлшэhэн хонидой зариманиинь уhанай эрье дээрэ харагдаба.

— Голой эрьеэрхи мүльhэн унажа эхилээ. Нэгэнэйнгээ уhан соо ороо hаа, бултадаа hубарин дахалдадаг амитад ха юм, — гэжэ Буянто зосоогоо hанаад, түргэнөөр морин тээшээ алхалба. Уhанай эрьедэ хүрэжэ ерэхэдэнь, нэгэ зуhаг хонин уhан соо борсогоножо байба бшуу.

— Яяр яндан даhаа, хосорхоёо hанаа алтайш!— гэhээр Буянто саб шүүрэн эрьедэ табижархиба. Мүльhэтэй уhан соо ороhон хонин бээрэжэ, зууража үхэхэдөө болохол байгаа юм бэзэ. Буянто үни удаан бодомжолонгүй тэрэ хониёо эмээлтэ морин дээрээ абаад, гэртээ хүрэжэ ерээ hэн.

Нэгэ борсогорхон юумэ тэбэреэд, нүхэрэйнгөө ерэхыень сонхоор харааhан Бальжима газаа угтажа гараба.

— Энэшни яагаа юм?

— Яаха hэм даа. Халуудаад ябаhанаа, уhан соо шунгажа hэрюусэ — гээд Буянто энеэбхилэн харюусаба.

— Тэрэ дулаан байра соо оруула. Халуун юумэ уулгаагүй hаа, үхэшэхэл, — гэжэ Бальжима хэлээд, гэртээ орошобо. Бальжима шэлэй өөрто үнинэй байдаг сагаан архи халааба. Уданшьегүй тэрэнээ хониндоо шудхахадань, тэрэнь хүл дээрээ бодожо, тэнхээгээ абаа hэн.

Үбэлэй, хабарайшье сагта саhа шуурган, хагсуу хүйтэн яhала болодог бэзэ. Буянто Очиров даараhан, бээрэhэн, тамир тэнхээгээ алдаhан хонидтоо шара сай, аарса, бозо, заримдаа загаhанай шүлэ уулгадаг юм. Заримшуул эдэ бүгэдые харахадаа, «Юунэй түлөө эсэжэ сусатараа оролдоноош», «Хонидтоо hаяар шара тоhо уулгадаг болохомнай гү» гэхэ мэтээр ёгтолоод абадаг. Буянто тиимэрхүү залхуугаар, хүнгэхэнөөр ябаха дуратайшуулда юун гэжэ харюусахаб даа. Ахалагша хонишон Буянто Аранзаевич Очировай хонид ходоодоо тобир тарган, монсогорхонууд байдаг. hүүлэй таба-зургаан жэлэй туршада хонишон Буянто Очиров түрэл Карл Марксынгаа нэрэмжэтэ колхоздо түрүү хонишодой зэргэдэ ходо дурдагдадаг болоо. Даруу зантай, ажалша бэрхэ хүнэй эрэлхэг зоримгой ажал хүдэлмэриинь үрэ дүн иимэ байнгүй яахаб!

Үнгэрэгшэ жэлэй намар колхозой түрүүлэгшэ Лев Будаевич Раднаев Очировай даадаг отарада ерэhэн юм. Тиихэдээ хонишон түрүүлэгшэтэйгээ ажал хүдэлмэри тухайгаа нилээд удаан хөөрэлдэhэн байха. Буянто Аранзаевич отарынгаа хоёр хониhоо нооhыень зулгаажа абаад, түрүүлэгшэдэ харуулаа hэн. Нэгэ отарын хоёр хониной нооhон тад ондоонууд байба.

— Манай бригадын, мүн минии адуулдаг хонид соо шэрүүн нооhотой хонид олон. Харин бүхы хонидөө нарин нооhотой болгожо шадаа hаамнай,—гээд Буянто түрүүлэгшэ тээшээ хараба. Тиихэдэнь Лев Будаевич:

— Зүб даа, тон зүб хэлэнэш. Нарин нооhон үнэтэй. Худхаляагүй нарин нооhотой хонид ехэл олзотой байха hэн, — гэбэ.

hаяхан Баргажан нютагаар ябахадаа Буянто Аранзаевич Очировтай дахинаа уулзабаб. Минии ерэхэдэ, ногоон үнгэтэй мотоциклаа бэлэн болгоод, бригадынгаа түб ошохо hанаатай байба.

— Ямар хэрэгээр? — гээд асуухадамни, газетэ, журналнуукые асархамни. «За рубежом», «Огонек» журналнуудайм номер hэлгэхэдээ болохо, — hонин туужын үргэлжэлэл байха ёhотой,— гэбэ. Иигэжэ хөөрэлдэхэдөө, хүдөө нютагуудта, илангаяа малшадай, хонишодой холо ойрын байрануудта хэблэл муугаар тараагдадаг, газетэ, журналнууд хожомдожо хүрэдэг ушар үшөөл бии гэhэн тобшолол хээ бэлэйб.

hүүлээрнь ажал хүдэлмэри тухайнь хөөрэлдөө бэлэйбди. Ахалагша хонишон Буянто Очиров ажал хүдэлмэреэ эрхим hайнаар мэдэхэhээ гадна, он жэлэй ошохо тудам соёл болбосоролой, сэдьхэл бодолойнгоо талаар ургажа, хүмүүжэжэ байдаг. Теэд мүнөө үе сагай эрилтэ, мүнөөнэй ажабайдалай шэнжэ иимэл ха юм.

Хөөрэлдэжэ hууха үедөө стол дээрээ аятайханаар сомоотой байhан газетэнүүд сооhоо КПСС-эй XXIV съезд дээрэ Л. И. Брежневэй хэhэн ЦК-гай тоосоото элидхэл олоод, хүдөө ажахые саашадаа хүгжөөхэ тухай бүлэг соохи тоонуудыень доогуурнь зураха зуураа:

— hүүлэй жэлнүүдтэ хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар ехэ хэмжээнүүд абтаа ха юм. Үнгэрэгшэ хоёр табан жэлэй үедэ hомологдоhон мүнгэнтэй адли мүнгэн зөөри энэ табан жэлдэ hомологдохонь. Трактор, машина, оньhон техникээр баян болохобди. Хүдөөгэй ажабайдал улам hайжархань.

Хөөрэлдэжэ hууха̂да саг түргэнөөр ябадаг. Үшөө хахад час хонид соогуурнь ябажа, газаагуурхи хорёо, хонидойнь байра хараабди. Хорёо, байрануудынь яб байса заhабарилагдаhан, үбhэ тэжээлыньшье булта зөөгдэнхэй. Харууhалжа ябаhан хонидынь тамир hайнтай, нэгэшье гарзада оронгүй үбэлжөө. Ажалша малша хүнэй хүбүүн — ахалагша хонишон Буянто Очиров ниитын ажалай түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр оролдодог, колхоз соогоо үнэхөөрөө эрхим хонишодой нэгэн гэжэ магтуулха ёhоороо магтуулна.

С. ОЧИРОВ.

Ажалшадай бэшэгүүдhээ

КПСС-эй XXIV съездын үедэ бүхы Совет ороноймнай ажалшад габшагай хүдэлмэриин вахтада жагсан, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа гараба. Абаhан социалис уялгануудаа болзорhоонь урид дүүргэhэн тухайгаа коллективүүд мэдээсэнэ. Ажалай эрхим амжалта туйлаhан түрүүшүүл тухай, тэдэнэй саашадаа улам эршэтэйгээр ажаллажа байhан тухай олон бэшэгүүд редакциин үдэр үдэрэй почтоор абтажа байна.

Эдэ бэшэгүүдhээ зарим тэдые доро толилнобди.

ГАБШАГАЙ АЖАЛАЙ ҮРЭ

Коммунис партиингаа XXIV съездые манай фермын малшад ажалай эрхим бэлэгээр угтахын түлөө эршэтэй шангаар ажаллаа. Манай коллектив hү hаалгаар байгша оной 1-дэхи кварталай түсэб дүүргэжэ, «Саяанайнгаа» совхоз соо түрүү hуури эзэлбэ.

Бидэ Нугын фермынхид гансашье мүнөө бэшэ, урда жэлнүүдтэшье амжалтатайгаар ажаллаhан байнабди. Тэрэнэйнгээ ашаар 1969 онhоо хойшо совхозойнгоо дамжуулгын Улаан туг барижа байнабди. Мүн мүнгэн шапдашье хүртэhэн байгдаха.

Мүнөө 198 үнеэ hаанабди. Тэдэнhээмнай сүүдхын 1100 литр hүн абтана. Тугалнуудта үдэрэй 900 литр hү үгэдэгбди. Тиихэдэ тугалай шэгнүүр ехээр нэмэнэ.

Тугалшад Дари Лопсонова, Сосор Боблоева гэгшэдэй ажалые тэмдэглэнгүй гарахын аргагүй. Эдэнэр олон жэлдэ хүдэлhэн дүршэлтэй малшад болонхой.

Фермые даагша Аюша Жадамбаевич Сотников үглөө бүхэндэ таба минутын туршада үдэр үдэрэй ажалай дүн хаража үзэдэг, hүнэй тоhолигые шалгадаг, ариг сэбэр сахилгые харадаг байна.

Фермэ дээрээ 42 хүн хүдэлнэбди. Тэдэнэймнай 13-иинь комсомолецууд, 6-иинь коммунистууд. Аймагай Соведэй хоёр депутадтайбди. Энэ хадаа ехэхэн хүсэн болоно. КПСС-эй XXIV съездын материалнуудтай танилсажа эхилэнхэйбди. Энэ хүдэлмэри фермые даагша нүхэр Сотников ябуулна.

Уларилай дулааржа, түрүүшын ногооной гарахалаар холын бэлшээридэ гаража, малайнгаа ашаг шэмые бүри ехээр дээшэлүүлхэ зорилго табигдана.

В. ШАГАНОВ,
фермын үхэршэн.

ХҮГЖЭМДЭ ДУРАТАЙГААР

П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ хүгжэмэй училищиин дэргэдэ эдэбхитэдэй хүсөөр хүдэлхэ филармони эмхидхэгдэнхэй юм. Тэндэ бишыхан үхибүүд hуралсадаг юм. Хайшан гээд хүгжэм зүбөөр шагнажа, ойлгожо hураха тухай хөөрэлдөөнүүд тэндэ үнгэрнэ. Тусхай мэргэжэлтэд ба хүгжэмэй училищиин ахалагша курсын студентнэр хүүгэдтэ хэшээл үнгэргэнэ. Мүнөө зургаан тиимэ hуралсал үнгэргэгдөөд байна.

Үхибүүдые багаhаань хүгжэмдэ дуратайгаар хүмүүжүүлхэ, тэдэнэй дундаhaa оюун бэлигтэйнүүдыень элирүүлхэ гэhэн зорилго филармони урдаа табинхай.

«Жэлэй дүрбэн саг» гэhэн П. Чайковскиин зохёолтой үхибүүд зэлжээтэ хэшээлдээ танилсахань. hүүлээрнь тус филармониин коллектив «Улаан Оронго» колхоз ошохо зорилготой.

М. МЕДОВАЯ.

БАГАШУУЛАЙ БАЯР

1967 оной намар Зэдын аймагай Доодо-Бургалтай нютагта баяр ёhололой оршон байдалда үхибүүдэй саад нээгдэhэн юм.

Саадые даагша Д. Б. Меншикова үхибүүдэй hайн hайхан байдалда байхынь түлөө оролдолго ехээр гаргаа. Байрань уужам, гэрэлтэй, дулаан. Жара гаран үхибүүд сагай ошоhые мэдэнгүй, үглөөнhөө үдэшэ болотор тэндэ байдаг. Түрэлхид hанаа амархан хүдэлмэридөө ябана. Үхибүүдэйнгээ бүтээhэн элдэб hонин зүйлнүүдые хаража омогорходог. hайндэрөөр дашарамдуулан табидаг наада зугааень хаража баясаад, саадай хүдэлмэрилэгшэдтэ тон ехэ баяр хүргэдэг болонхой. Тиихэдэ үхибүүдынь аба, эжынэртээ хөөрэхэ hонинтой саадhaa гэртээ бусадаг юм. Хүмүүжүүлэгшэ Г. А. Антропова хүүгэдэйнгээ дунда эгээл хүндэтэй. Багшанарай училищи дүүргэhэн Галина Андреевна тус саадта 4-дэхи жэлээ хүдэлмэрилнэ. Залуу комсомол басаганда бэлэдхэлэй бүлэг даалгаданхай. Тэдэнэрээ Галина Андреевна hайнаар хүмүүжүүлхые оролдоно.

Үхибүүд хүгжэмдэ дуратайгаар hургагдана. Пианино дээрэ ородой, мүн буряад арадай хүгжэмтэй танилсана. Галина Андреевнагай үхибүүд дуу, шүлэг, элдэб хатар мэдэхэ болонхой.

Доодо-Бургалтайн саадые даагша Д. Б. Меншикова «Мир» колхозойнгоо бүхы үхибүүдэй хамтын хүмүүжүүлгэдэ орохыень хүсэдэг, оролдодог. Колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй анхаралаар 90 үхибүүдэй байхаар хоёр дабхар шэнэ саад дахин баригдажа байна. Энэнь Доодо-Бургалтайн үхибүүдтэ бэлэг боложо, үшөө ехээр баярлуулхань сохом.

Саадай хүдэлмэрилэгшэд нүхэр А. Н. Косыгинай элидхэлтэй танилсаад, тон ехээр баярлаба. Юуб гэхэдэ, 1972 оной сентябриин 1-hээ үхибүүдэй эмхи зургаануудай хүмүүжүүлэгшэдэй салин нэмэхэнь.

З. МУНКУЕВА.

ЭРХИМҮҮДТЭ—АЛДАР СОЛО

Манай республикын модо бэлэдхэгшэдэй бригаданууд үндэр бүтээсэтэ ажалаараа орон дотороо суурхаhаар үнинэй юм. Социалис Ажалай Герой, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Алексей Павлович Кудряшов, Ленинэй ордента Иван Иннокентьевич Скосырский гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг модошодой бригаданууд «Оронoй эрхим бригада» гэhэн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртөө бэлэй.

СССР-эй ой модоной ба модо болбосоруулха промышленностиин министерствын коллеги болон профсоюзай ЦК манай республикын Хурамхаанай леспромхозой Василий Петрович Парамоновой бригадада «Оронoй эрхим бригада» гэhэн алдар соло мэнэ hаяхан олгобо. Энэ бригадада тиимэ алдар солын диплом, бригадын гэшүүдтэ үнэмшэлгэ болон мүнгэн шан барюулагдаха.

КПСС-эй XXIV съездын болоожо байhан үдэрнүүдтэ Парамоновой бригада толотомо амжалта туйлаа. Кварталайнгаа түсэбые 150 процент бэелүүлжэ, даалгабариhaa гадуур 4 мянган кубометр модо бэлэдхэhэн, ажалайнгаа бүтээсые хоёр дахин шахуу дээшэлүүлhэн байна.

В. СТУПИН.

...АРЮУСАЛГАМНАЙ УЛАМ ДЭЭШЭЛНЭ

...удалдаа наймаанай хүдэлмэ...гшэдэй ажалые совет хүнүүд, ... хүндэлдэг. Зүгөөр худал... наймаа эмхидхэлгэ hайжа..., мүнөө үе сагай онол арга...ые нэбтэрүүлхэ зорилго та...жа байна гэжэ худалдаа най... организацинуудай хүдэлмэ...шэдтэ, илангаяа хүтэлбэ...шэдтэнь хандан хэлэхые ху..., — гээд КПСС-эй XXIV ... хэhэн тоосоото элидхэл ... нүхэр Л. И. Брежнев хэ....

...алдаа наймаанай хүдэлмэ...шэдэй урда бүри ехэ харюу...ай зорилго партимнай та... Юуб гэхэдэ, арад зоной ажа...лай улам hайжаржа, салин ...нь бүри нэмэжэ байгаа ... үе сагта тэдэнэй эрилтые ... хүсэд хангаха ёhотойбди.

...н эхилхын урда тээхэнэ ...мнай эд хэрэглэгшэдэй ...ной правлениин хүдэлмэ... тоосоон зүбшэн хэлсэгдэжэ, ... зорилгонууд хараалаг... байна. Элидхэлшэ, аймпот...ой правлениин түрүүлэг... С. Г. Арьяев, сельпо, совхоз...опуудай түрүүлэгшэнэр бо... наймаалагшад ажалшадай ... эд бараа, эдеэ хоолой зүйл... наймаалга, ниитын столо...дай хүдэлмэри үшөөл хангал... зандаа эмхидхэгдэнэ hэн. Оронoймнай ... ба эдеэ хоолой про...ленностьнуудай хүдэлмэри... хүдөө ажахыда хэрэгтэй боло...йл яhала үгэнэ. Аймагай оп...баазада хүсэд хүрэхэ эд ба..., эдеэ хоолой зүйлнүүд яhа...араргдана. Теэд тэдэниие кольцовой аргаар наймаалга хүсэд hайнаар эмхидхэгдэнэгүй. Олонхи ушарта наймаалагшад магазинаа хаагаад, бараа асархаяа ошодог. Энээндэнь заримдаа хоёр үдэр гарадаг байха юм. Тиихэдэ аймпотребсоюзай мэдэлдэ 9 автолавка бии. Тэдэ холын малшад, полевой стануудта ажаллажа байгшадые хэрэгтэй зүйлнүүдээр хүсэд хангажа шаданагүй. Олонхи ушарта дабhан, зуруул, «Беломорканал» папирос, элдэб загаhан гэхэ мэтэ зүйлнүүд ходо байдаггүй. Аймаг доторнай 6 сельпо, хоёр совхозрабкооп бии юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ манай хүршэ Хонхолын сельпогойхид жэлэйнгээ түсэб дүүргээгүй. Тиигэжэ ажалшадта 53 мянган түхэригэй юумэ дутуу наймаалаа. Энээндэнь ямаршье шалтаг үгы. «1969 онойхиhоо 10 процент дээгүүр түсэб үгөө. Би үнгэрэгшэ жэлэй түрүүшын кварталда үбдөөб, сельподо хуу эхэнэрнүүд хүдэлдэг. Аймпотребсоюзhaa ямаршье туhаламжа абадаггүйбди. Наймаалагшад дуталдана. Хэдэн hара соо хоёр магазимнай хаалгатай байгаа» гэхэ мэтэ шалтагаан сельпогой түрүүлэгшэ К. И. Поломошнова дурдана. Энэмнай даагаhан хэрэгтээ хүтэлбэрилэгшын харюусалгагүйгөөр хандаhан ябадал болоно бшуу. Манайшье сельпогой эрхэ байдал тэдэнэйхиhээ hайн бэшэ. Гэбэшье бидэ жэлэйнгээ түсэб, 1971 оной нэгэдэхи кварталайнгаа уялгые болзорhоонь урид дүүргээбди. Наймаанай организацида хүдэлдэг хүн бүхэнэй зорилгодоо харюусалгатайгаар хандабал, амжалта туйлагдаха, ажалшадай үдэр бүриин эрилтые гүйсэд хангажа шадахабди.

Мартын 25-най байдалаар кварталай түсэбhөө гадуур 18 мянган түхэригэй эд бараан, эдеэ хоолой зүйлнүүд наймаалагдаа. Наймаалагшадай дунда дэлгэрhэн мүрысөөндэ Е. Рычкова, Д. Дашанимаева, А. Антонова, Д. Цыдыпова, Д. Дугаржапова гэгшэд эрхимлэжэ гараа. Тэдэнэр гансахан эд бараа наймаалха түсэбөө дүүргэхын хойноhоо оролдоод байдаггүй, харин магазинда ороhон хүн бүхэндэ хүндэтэйгөөр хандадаг.

Тиимэhээл тэдэнэр ажалшадай дунда хүндэтэй болонхой. Хүн бүхэн магазинда ороод ээлжээндэ удаан байжа үнэтэ сагаа миин гээнгүй, хэрэгтэй юумэеэ түргэн абаад, гэртээ ошоходоо омог баяртайгаар магазинhaa гараха бшуу. Хүдөөгэй зониие культурнаар хангаха гээшэ мүнөө шухалын шухала зорилто болоно.

И. ГЕНИНОВ,
Мухар-Шэбэрэй Октябрьска сельпогой түрүүлэгшэ.

ГАЗАР ДЭЭРЭ ТУРШАГДАНА

Замбуулинай дайдада гараhан хүнэй бэедэ радиаци ямараар нүлөөлдэг байгааб, тэрэнhээ аршалхын тулада юу хэгдэхэб гэжэ эрдэмтэд урдань үшөө мэдэдэггүй байгаа бэлэй. Мүнөө космонавтнуудай замбуулиндa хэдэн хоногоор, неделеэршье ниидээ hаань, аюулгүй болонхой. Теэд хэрбээ ондоо планетэдэ, космонавтнуудай бүри холо ниидэхэдэ, космическа радиаци хүнэй бэедэ хэр хоротойгоор нүлөөлнэб?

Хэдэн жэлэй саада тээ космическа техникын түрүү конструктор Сергей Королев радиационно биологиин талаар мэргэжэлтэдтэ иимэ асуудал табиhан байгаа. Тиигээд тэрэ үедэ туршалга хэгдэхэ гэжэ шиидхэгдээ hэн. Тоогдоhон заншалай ёhоор, космическа биологидо нохойнууд шэнжэлэгдэжэ захалhан байгаа.

—Мүнөөдэрэй хирэндэ туршалгын түрүүшын дүнгүүдые согсолходо болохо юм,—гээд медицинскэ наукануудай кандидат Борис Маркелов мэдээсэнэ. Туршалгада 200 нохой шэлэгдэhэн байба. hүүлшын гурбан жэлэй туршада тусхай гамма-түхеэрэлгэнүүдэй ашаар тэдээндэ шаралга хэгдээ. Энээнhээ гадна Наран дээрэ «бутардаг дүлэн» шэнги юумэ ялалзуулжа, саг үргэлжын шаралга хэгдэhэн байна. Туршалгада байдаг амитадые бүхы талаарнь шэнжэлхэдэ, тэдэнэй ами бэе ямаршьегүй hайн байгаа. Нохойнууд сог залитай, хүдэлхэ, эдеэлхэдээшье hайн байба. Шуhанайнь, уураг тархиинь муудаhан ушар тодоруулагдаагүй. Зүрхэнэйнь сохисо, амисхалынь нормо соогоо байгаа. Эмэ нохойнуудhaaнь бэеэр hайн гүлгэнүүд түрэhэн. Энэнь шэнжэлгын эгээл шухала талые харуулна. Юуб гэхэдэ, космическа радиациин шаралга амитадай бэедэ ехэ хоротойгоор нүлөөлнэгүй ха юм.

Тиигэжэ туршалга үргэлжэлүүлэгдэhээр. Саашадаа амитадай бэедэ космическа радиаци олон зүйлөөр туршагдана.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Нохойнуудые туршалга хэгдэжэ байhан газарта. 2. Туршалгын дүнгүүд лабораторидо шалгагдана.

ТАСС-ай фотохронико.

УРДАНЬ ЯМАР БАЙГАА hЭМ?

XXIV съездын болоожо байhан үдэрнүүдтэ манай орондо урдань ямар байhаниинь ээлүүдгүй hанаанда ороо hэн.

Партиин XXIV съезд дээрэ Л. И. Брежневэй хэhэн элидхэл соошье, шэнэ табан жэлэй түсэб тушаа Директивэнүүд соошье манай ороной ажалшан арад зоной байдалые эрид hайжаруулха хэмжээ ябуулганууд хараалагдана. Теэд бидэ мүнөөшье hайн ажаhуунабди, Европын, Америкын хүгжэнги оронуудай (дундуур гү, али hула хүгжэлтэтэй оронууд тухай хэлэлтэшьегүй) ажалша хүн зондо өрхөдөө hураггүй hайнаар хангагданхайбди. Хэдэн жэлэй үнгэрхэдэ дайсаднай маниие атаархангяар харана, нүхэднай омогорхон баясана. Совет орондо ажалша зоной байдал hайжаруулгын hайхан жэшээ бүхы дэлхэйн хүнүүдэй харгы замые наран шэнгеэр гэрэлтүүлэн байна.

Нээрээшье, манай ороной хүн зоной байдал ямар hайн болоо гээшэб! Таби гаран жэлэй урда үгытэйшүүл шархи үмдөөд, хахархай дэгэлтэй, улаан мяхаяа харуулхаhaa наагуур хатаралдажа ябадаг байгаа ха юмбибди. Тиихэдээ дүшэн градусай хүйтэндэ hүниин 2—3 сагhаа эхилээд, бүхэли үдэртөө таряа сохижо, харанхы болотор нюргаа тэниилгэнгүй хүдэлхэ саг бологшо hэн. Эрхүүгэй губерниин буряад нюдаргашуул нютагайнгаа үгытэйшүүлые ехээр зарадаг, мүлжэдэг бэлэй.

Мүнөө болоhон партийна съезд хадаа хүдөөгэй ажалшадай хүдэлмэриие бүри ехээр хүнгэдхэхөөр хараална. Хүдөөгэй зоной ажал мүнөө hураггүй хүнгэн болонхой. Модон мунсаар таряа сохидог байhан юм гээ hаа, мүнөөнэй залуушуул гайхаха ёhотой. Таряа сохидог мунсашье музейдэл бии гээбы даа. Хүдөөгэй зон мүнөө таряа сохижо, тэрэнээ тээрмэдэжэ зобохоёо болёо, харин бэлэн болоhон хилээмэ, макарон, талха магазинhaa абадаг болонги.

Октябриин хубисхалай hүүлдэ таряа нэгэ доро хадаад, сохидог болохо юм гэжэ дууладаг, үзэг мэдэхэ зон хадаа тэрээн тухай газетэдэ уншадаг байгаабди. Тэрэ hонин юумэ мэдэхэдээ, ехээр баярлажа, нютагайнгаа зондо хөөрэхэш. Теэд хэншье этигэдэггүй hэн.

Уншаhан юумэеэ саашань ухаалдяад, комбайнай хадаhан ороohон бүүлхэнүүд болоод унадаг болохо ёhотой гэлдэхэбди. Хүнүүд тэрэниие емнай шагнахадаа, залуушуул юрэл тоомоо таhаржа шалина гэдэг бэлэй. Харин мүнөө тиимэ саг холо бэшэ болоо хаш гэжэ hанаштай.

Хүдөө ажахые улам саашань хүгжөөхэ хэмжээнүүд манай партиин съезд дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Мүнөөнэй эхэнэрнүүд гүрэнhөө туhаламжа абаха, түрэхынгөө урда тээ амаралтада гараха эрхэтэй. hургуулиин наhа гүйсөөдүй хүүгэдые хүмүүжүүлхэ эмхи зургаанууд улам бүри олошороо, олошорхошье. Шэнэ табан жэлэй үедэ бүришье hайн болохоор хараалагдана.

Урдань ажал хэжэ шадахаяа болиhон хүн туража үхэхэ баатай hэн. Харин мүнөө ажалай хүсэ абахаяа болибол, гүрэнhөө пенси абахаш. Мүнөө пенси үшөө ехэ болгохо хэмжээнүүд хараалагдана!

Шэнэ табан жэлэй түсэбүүд тушаа Директивэнүүдые, КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл уншахадаа, ээлүүдгүй үнгэрhэн юумые мүнөө сагтай зэргэлүүлэн хаража үзэхэдэ hонин, сэдьхэл хүдэлгэхөөр юумэн олон. Агуу хубисхал бэелүүлэн, Совет засагай түлөө тэмсэлдэ, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай үедэ ами наhаяа үгэhэн баатарнуудай улаан шуhан дэмы адхараагүй гэжэ hанахада, сэдьхэл уяран, тэдэнэй нангин гавьяагаар омогорхохо дуран хүрэнэ.

П. МАЛАКШИНОВ,
1926 онhоо КПСС-эй гэшүүн, хэлэ, бэшэгэй эрдэмэй кандидат.

Георгий ДАШАБЫЛОВ

ТҮРЭЛ НЮТАГАЙМ ҺЭБШЭЭН

2. УШХАЙТА

Шугы модогүй
Шулуун добо дээр түбхинэһэн,
Хэжэнгэ голой
Хойто эрье дээр хүхинэһэн
Ушхайтынгаа гудамжаар
Удаан удаан алхалнаб.
Бага наһам!
Ойро зуураханш бусаад,
Уйтан энэ үйлсөөр
Угтан дуулан гарыш!
Наадажа урилдаһан,
Наншалдажа бархирһан,
Намнаад бүмбэгэ харайһан
Түрэл намдаа гудамжам,
Тэрэл зандаа залууш!
Аяар Бургаастайһаа
Ябагаар ерээд манай ородог
Һургуулиин хуушан гэр,
Һууна гүш? Үүдэеэ нээгыш!
Хараасгай мэтээр дахин
Хашаа дээрэш һуужа,
Нара өөдэ онnone шагаажа,
Үдэ дүтэлһыень тухайлһуу.
Шэнхинэшэнэ хонхо...
Сээжэлдэһэн шүлэгөө һанажа
ядан,
Сэдэб багшынгаа урда
Шэртээд шала руу зогсоһуу.
Забһарлалгын боломсоор,
Зааханш, томо—хамаагүй,
Магазин тээшэ
Гүйлдэхэбди ами абангүй.
Һама ууртай наймаашан
Һарбайһан шара солхообо
Һаршаганатар бажуугаад,
Арбан монсогор «Витамин»
Альгануудсоомнай
Адхажархиха саландай.
Клубай оройдо гаража,
Харахабди Ушхайтаяа.
Гулабхаануудые барнжа,
Табихабди бүд уяад.
Хэзээ үни һандаргагдаһан
Хэжэнгын дасанһаа
асарагдаһан
Бурхадай гуулин бэенүүдэй
Буланай тооһон соо хэбтэхые
Айжа байгаад үзэхэбди,
Бууужа түргэн ошохобди.
Хэшээлэй дүүрэхэдэ,
Хэды гоёб газаа!
Зүлгэ дээгүүр гүйхэдэ,
Зөөлэн гээшэнь угаа.
Мэдэн гэһээш гэнтэ —
Наран баруун тээ.
Гэдэһээ үлдэжэ,
Хүлөө шэрэжэ эсэшэнхэй,
Гэшхэлхэбди бургаастайнхид
Гэр тээшээ хамтаржа.
Ушхайтын хүбүүд
Урдаһааш угтан үһэрихэ.
Урьягар Жамбалон,
Уршагар Мэтэбоон,
Ээрүү Бүшэнөөн
Энгэртэш хүсэд аһаад,
Бургаастайнхидые
Бүлихэбди хэзээш гэлдэхэ...
Бага наһан!
Ойро зуураханш бусаад,
Уйтан энэ үйлсөөр
Угтан дуулан гарыш!
Ушхайта һууринай
Уужам шэнэ һургуулиин
Хашаа дээрэ
Хараасгай мэтээр һууһан
Хүбүүемни хараад гарыш!

М. Горькиин нэрэмжэтэ Москвагай Уран һайханай академическэ театр Е. Рамзинай «Обратный счет» гэһэн шэнэ зүжэг табиба. Тэрэниие СССР-эй арадай артист И. М. Раевский найруулан табиһан. Зүжэгэй режиссер В. И. Захаров, уран зураашань—РСФСР-эй арадай уран зурааша И. Г. Сумбаташвили гэгшэд болоно.

Е. Рамзинай зүжэгтэ Эйнштэйн, Оппенгеймер болон бусад элитэ эрдэмтэд тухай, Германида фашизмын бии болоод байхада США-да тэдэнэй ошоһон тухайнь, тэндэ атомна бомбые хэнэй бии болгоһон тухай хэлэгдэнэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (баруун гарһаа): РСФСР-эй габьяата артист Н. П. Алексеев, СССР-эй арадай артист М. И. Прудкин, СССР-эй арадай артист М. П. Болдуман гэгшэд зүжэгэй рольнуудые гүйсэдхэжэ байна. ТАСС-ай фотохронико.

Шатар

МҮРЫСӨӨН ҮРГЭЛЖЭЛҺӨӨР

Эрэшүүлэй дунда шатараар республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үргэлжэлһөөр. Арба нэгэн турай үнгэрөөд байхада, Еслуков Агофонов хоёр түрүүлжэ ябана. I-дэхи разрядник Н. Галданов нэгэ бага урагшагүйгөөр эхилбэшье, нааданай дунда хаба шадалаа харуулаа. Н. Маншеев, М. Садыков, В. Иванов гэгшэдые шүүгээд, арбадахи наадаяа мастерта кандидат А. Мотылевтой тэнсэшэбэ.

Тиихэдэ түрүүшүүлэй нэгэн В. Агафонов удаа удаагаар гурбан хүниие шүүһэнэй һүүлээр Маншеевтэй тэнсэбэ. С. Самарин хэдэн дахин тэнсэһэнэй һүүлээр залуу шатаршад А. Алексеев А. Гончаров, В. Ениниие шүүбэ.

Шатаршадай мүрысэжэ эхилһээр 11тур үнгэрбэ. 8,5 очкотой болоһон Илья Елсуков бусадһаа түрүүлбэ. Тэрэнэй удаа 8 очкотой С. Самарин, 7,5 очкотой В. Агафонов гэгшэд шатараар мүрысөөе эрхилжэ ябана.

Л. ГАРМАЕВА.

СОЁЛОЙ ҺОНИН

ХАДАЛИГ АХААРХИНАЙ ХАБА ЕХЭ

Нёдондо жэлэй һүүл багта Ахын аймагта арадай театр бии болоо, тэрэ гэһээр уран һайханда дуратайшуул режиссёрой хүтэлбэри доро шударгыгаар хүдэлжэ, али нэгэн зүжэг бэлдэхэ үедөө сценкэ бүхэноо наринаар мүлижэ ороо юм.

Энэ оной февраль һарада мэдээжэ драматург Ц. Шагжинай «Шүдхэртэй сүндүүк», удаань мүн лэ энэ авторай «Тангариг» гэжэ зүжэг бэлдэжэ, Орлик тосхондо табяа.

Тиигээд тэдэнээ «Коммунизм», «Улаан Аха» колхозуудта абаашажа, аяар холын үбэлзөөнүүдтэ — бүтүү тайга соо хүдэлдэг, байрладаг малшадые суглуулжа харуулһан, ехэ баясхаланда хүртэһэн байха.

Ахынхид «Шүдхэртэй сүндүүк» гэһэн зүжэгые республикын арадай театрнуудай харалгада асаржа, хүдөө ажахын институдай актова зал соо хотын олониитэдэ харуулжа, нютагтаа байхынхиһаа бага бэшэ амжалта туйлабад, альга ташуулбад. Жюринхидшье холын аймагай артистнуудай муу бэшээр наадаһан тухай тэмдэглэбэ.

Цырегмаагай рольдо аймагай соёлой байшангай методист Л. Мунконова, Дамдин боложо аймагай киносетиин директор В. Борбуев гэгшэд наадажа бүгэдын һайшаалда хүртэбэд. Тэдэнэр зүжэгтэ хабаадалсаха үедөө уянгата дуунуудые ирагуу һайханаар, шадамар бэрхээр дуулаа. Мүн Хасарай (уран зурааша Ж. Замбалов), Бумаагай (библиотекарь Д. Замбалова) образууд яһала гүнзэгы удхатай, үнэншэмэ боложо шадаа. Энэнь даалгабаридаа, рольдоо харюусалга, оролдосо ехэтэйгээр хандаһанай гэршэ мүн. Гэхэтэй хамта Дари Замбалова тухай тогтожо хөөрэхэ дуран хүрэнэ. Энэ нүхэр уран һайханай бүлгэмдэ үнинһөө хойшо эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Бүри 1952 ондо «Будамшуу» соохоо хэһэг табихадань, шадамар бэрхээр наадажа, олондо магтуулаа бэлэй. Тэрэ гэһээр жэл бүри зүжэгүүдтэ, харалга[...] баадалсажа, үетэн нүхэд[...] гэр жэшээ харуулаа. Ти[...] һүүлэй жэлнүүдтэ Ц. Ша[...] пьесэнүүдтэ дахинаа [...] шалгарба хаям.

Ахын артистнууд али[...] лаараа саашадаа, ургаха, [...] жэхэ аргатай. Энэ теат[...] жиссер, Улаан-Үдын соё[...] рэлэй училищи дүүргэһэн [...] Г. Бадагаева ехэ эдэбхитэ[...]

Холын хадалиг ахын[...] кусство-театрта ехэ дурат[...] Ушар тиимэһээ саашада[...] жалта туйлахань дамжаг[...]

Б. ДУГАРО[...]
студе[...]

ДЭРЭЭНЭЙХИД—ОРОНГОДО

Дэрээнэй драмколлектив Улаан-Үдын аймагай «Улаан Оронго» колхоз айлшаар ерэжэ, Ц. Шагжинай «Тангариг» гэжэ зүжэг табиба. Гурбан зуу гаран һууритай эндэхи соёлой байшан соо зүжэг хоёр дахин табигдаа: үдэрынь—үхибүүдтэ, үдэшэнь — ехэшүүлдэ.

Хүдөө нютагай уран бэлигтэнэй гүйсэдхэһэн зүжэгые оронгоорхин ехэ, багагүй маша халуунаар угтан абаа, ехэтэ һонирхоошье.

Дэрээнэй сомсоведэй түрүүлэгшэ, соёлой байшангай эдэбхитэн В. Н. Баторовай шадабаритай мэргэжэлтэ байһаниинь дахин элирбэ. Тэрэ Зүүн Сибириин соёлой институтда заочноор һуралсадаг юм. Нютагайнгаа зониие тэрэ эмхидхэжэ, олоорнь зүжэг нааданда хабаадуулдаг болонхой. «Тангариг» гэжэ зүжэгтэнь элдэб мэргэжэлтэй хүнүүд хабаадана. Тиибэшье тэдэнэр нэгэ хүсэлтэй, нэгэ эрмэлзэлтэй болоһон эбтэй коллектив. Тиимэл хадаа тэдэнэр нютаг соогоо алдаршаад, республика соогуураа айлшалжа, суурхажа ябана ха юм.

Нашанай рольдо БурАССР-эй культурын габьяата хүдэлмэрилэгшэ В. Ц. Баторов, Батын рольдо—комсорг Цыбикжап Бубеев, Хорлые кассир Софья Цыбикова, Оюуниие бухгалтер Людмила Санжиева, Шоные — соёлой байшангай директор Жан Балданов, Дагбые монтер А. Будаев гэгшэд гүйсэдхэһэн байна. Дурсагдаһан нүхэд ба бэшэшье хабаадаһан нюурнууд тус тустаа оролдосотойгоор наадажа, һонирхомоор образуудые гаргажа шадаа.

— Балданов, Аюшеев, Баторов гэгшэдэй гүйсэдхэһэн Шоно, Сүгсэ, Нашан гурбан ехэтэ һайшаагдаа. Минии һанахада, тэдэнэр тусгаар мэргэжэлтэй зонһоо балай дутуугүй наадана. Сугларагшад бултадаа ехэл баясанги тараа һэн. Дэрээнэй нүхэд маниие уряа. Шадаал һаа, ошохые бидэ хүсэнэбди,— гэжэ Оронгын соёлой байшангай массовик Ц. Тудупова хөөрэнэ.

Дэрээн нютагһаа ерэһэн айлшадтаа «Улаан Оронго» колхознигуудай зүгһөө колхозой парткомой секретарь Н. Н. Нимаев баяр хүргэһэн, хүдэлмэридэнь амжалта хүсэһэн байна.

Манай корр.

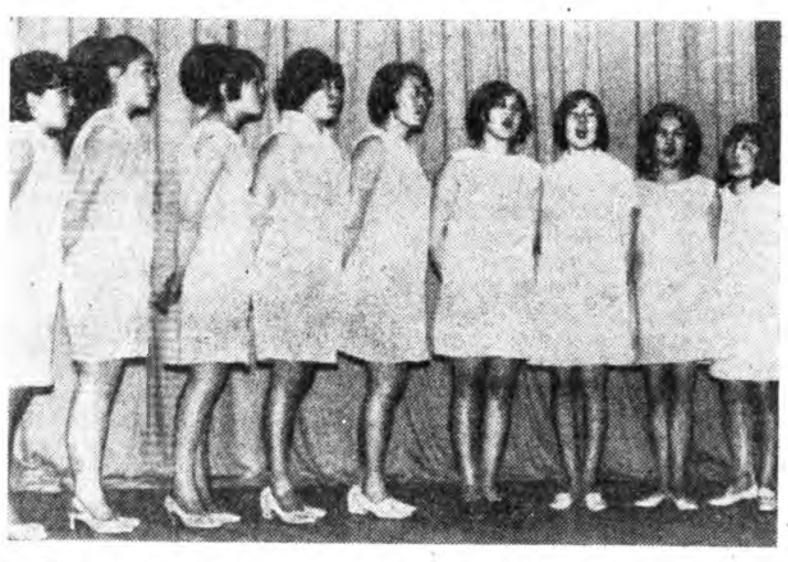

ЗАХААМИНДА ЯМАРААР ҮНГЭРӨӨБ?

Республикын аймагуудта уран һайханай бүлгэмүүдэй харалга боложо дүүрэбэ гэшэ aaб даа. Би Захааминай түгэсхэлэй харалга тухай хөөрэжэ үгэһүүб.

Энэнь Сахир тосхондо үнгэргэгдэжэ, Санага, Мэлэ, Борто, Сагаан Морин, Шара Азарга, Үлэгшэн, Утаата, Далахай тосхонуудай бэлигтэйшүүл туд тудтаа нилээд баян программатайнууд ерээ.

Эдэнэй наадажа эхилхын урда тээ соёлой ордоной досоо, газааншье хүн зон дүүрэн байгаа бэлэй. Энэ түгэсхэлэй «шалгалтые» дууша, хатаршадаараа, урашуул дархашуулаараа алдаршаһан Санага нютагай коллектив нээгээ һэн. Хооройнь хүтэлбэрилэгшэ—дирижер, солист, уран гоёор уншагша Мария Санжиева, коллективые бүхы дээрэнь ударидагша—хүүгэдэй хүгжэмэй һургуулиин багша Владимир Жамсуев байба.

Гэбэшье энэ коллектив анханайхидаа хүрэбэгүй. Зарим номернуудынь яаралтайгаар бэлдэгдэһэн, хүсэд мүлигдөөгүй, зарим дутагдалтай байгаа.

Баян-Голой совхозойхид 50 гаран хүн—хоор, эстрадна оркестр, мүн сольно дуунуудые асараа. Тэдэнэй дундаһаа һаалишан А. Цыденова буряад ба монгол дуунуудые уянгатай гоёор хангюурдаба. Эхэнэр болон эрэшүүлэй ансамбль Б. Цырендашиевай «Сэлэнгэ», В. Маймескулэй «Санжидмаа» гэжэ дуунуудые өө-мөөгүй һайнаар гүйсэдхэбэд. Энэнь эрхим сэгнэлтэдэ хүртэбэ. Сэхыень хэлэхэдэ, Баян-Голой залуушуул хаанаһаашьеб дээрэһээ захиралтын буухые гү, али хүнэй хэлэхые хүлеэнгүй, өөһэдөө үүсхэл гаргаһан, соёл болбосоролоо саашадань дээшэлүүлхын тула яһала оролдоһон байна. Эдэнэр аймагай харалга дээрэ хоёрдохи һуури дэмы абаагүй. Дуушад, хатаршад соохоонь И. Данзанов, А. Цыденова болон бусад илангаяа ехээр магтуулаа.

Үлэгшэн тосхонойхид сценэ дээрэ зэлэ татан зогсожо,ород, буряад дуунуудые тоб гэмээр гүйсэдхөө. Хатарнуудыньшье харамаар һонин байба. «Трепак» гэжэ хатарые тэдэнэр мэргэжэнги хүнүүдһээ дутуугүй бэрхээр, хүхюун солбоноор наадабад. «Шэнэ байрадамнай айлшалагты» гэжэ хатарта басагад айлшадаа уянгатай зохидоор уриха юм. Эгээл һүүл тээ үлэгшэнөөрхин «Наадан» гэжэ нилээд һонирхолтой хүгжэмтэ-хатарай сюитэ харуулаа. Сюитэ—эгээл орёо зүйлшье һаа, хүдөө нютагуудай коллективүүдэй репертуарта бата бүхөөр оробо бшуу. Энэ хадаа хүдөөдэмнай соёл болбосоролой эрид дээшэлһэнэй гэршэ болоно.

Шара Азарга тосхонһоо уулзалгын дуунуудые һаалишан Жамсо Лубсанов өөрөө хуур дээрэ наадалсан, хонгёо хоолойгоор хангюурдаа. Энэ хүнэй хуурдажа һуухадань, ая гангын аятай үнэр анхилуулһан үргэн уужам талын дунда гарашоод ябахадал гээ һэм. Мүн лэ дурсагдаһан тосхонһоо Алла Шагдурова, Сахирһаа—Людмила Батуева энэдхэг, буряад хатарнуудые шадамараар гүйсэдхөө. Эдэнэр туд тудтаа [...] арадай хатарай онол [...] оложо шадаха байһанаа [...] хэйлбэд.

Сахирай дунда һургуулиин [...]ша Дынсыма Чириповна [...] мункуева американ арадай [...] тарлиг эхэнэр Анджела Дэ[...] зорюулһан шүлэгөө унша[...]га ташуулба.

Тус харалгада олон янзын [...] гэжэлтэй хүнүүд — һаали[...] трактористнууд, механизатор[...] хүдэлмэришэд, колхознигуу[...] дөө ажахын мэргэжэлтэд, ба[...] нар эдэбхитэйгээр хабаада[...]

Гэбэшье эндэ зарим [...] уран бэлигтэн яахадаашьеб [...] саагүй. Михайловна, Хам[...] хонуудта, «Победа» колхоз [...] бэшэшье нютагуудһаа нэгэш[...] ерээгүй. Эндэ хэдынь зэм[...] Энээн тухай комсомолой ра[...] аймгүйсэкомой соёлой таһаг [...]жа, шалгажа, бүридхэжэ [...]

З. НИМАЖА[...]

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Са[...] культурын байшангай уран [...] ханай бүлгэмэй эхэнэрнүү[...] кальна ансамбль. Шара-Аза[...] хүдөөгэй клубай уран һай[...] бүлгэмэй хүтэлбэрилэгшэ [...] Шагдурова энэдхэг хатар гү[...]хэнэ.

Б. БУДУНОВАЙ фото[...]

ЭНЭЭНИИЕ МЭДЭХЭ ГҮТ?

...Хармаанай час анха бии болгогдоходоо аргагүй хүндэ байһан юм. Тиимэһээ часай эзэн тэрэниие абажа ябахаяа хүндэшөөгөөд, хүниие хүлһэлдэг байһан гэхэ.

* * *

...Эгээн ута модон гэшхүүр 1955 ондо Хойто Норвегиин электростанцинуудай нэгэндэ баригдаһан байна. Тэрэнэй утань километр үлүүтэй, 3715 табсан гэшхүүртэй. Үгсүүрынь 45 градус аад, 740 метр үндэртэ гарадаг байгаа.

* * *

...Далай доогуур ябаха эгээн ута тоннель 1958 ондо Японидо баригдаһан байна. Тэрэнэй утань 9 километр хахад юм. Тоннель хадаа Хонсю, Кюсю гэжэ аралнуудые холбоно.

* * *

...Персидскэ тохойдохи Ормуз гэжэ олтирог хадаа шанамал дабһандал сэбэр дабһатай юм. Тэрэ олтирог далайн нюруунһаа 90 метр үндэртэ байдаг. Олтирог тойроод 30 километр хэмжээтэй зай эзэлнэ. Энэ олтирог дээрэ юуншье ургадаггүй.

* * *

...Мүнөөнэй турбореактивна самолёдой двигательнүүдтэ час соо галдагдаһан түлишөө юрын автомобиль бүмбэрсэгэй гол бүһэлүүрээр дэлхэйе тойрожо шадаха байна.

* * *

Америкын генетигүүд мяхалиг гулабхаагай шэнэ үүлтэр бии болгобо. Тэрэ шубууниинь юрын гулабхаада орходоо хоёр дахин ехэ шэгнүүртэй. Гулабхаань тэжээмэл тахяа, нугаһандал ниидэжэ шадахагүй байна.

Тиимэ гулабхаае олоор үсхэбэрилхын тулада инкубатортайгаар түрүүшын фермэ бии болгогдоо.

(Календарьһаа абтаба).

ХИЛЫН СААНАҺАА — РАДИО, ТЕЛЕГРАФ, ТЕЛЕФОН

УГАА ЕХЭ УДХА ШАНАРТАЙ СЪЕЗД

ПРАГА. Совет коммунистнуудай Ехэ дээдэ суглаанай хойноһоо бүхы дэлхэйн зон анхаралтайгаар адаглажа байгаа гээд «Творба» газетэ бэшэнэ. Бүхы дэлхэйн оршондо Советскэ Союзай тон шухала һуури эзэлжэ байһан дээрэһээнь КПСС-эй XXIV съезд уласхоорондын политикада, дэлхэйн коммунис хүдэлөөндэ, социалис хани барисаата гүрэнүүдтэ ехэхэн удха шанартай болоһон байна. Тэрэ съездын материалнууд хадаа социализмын хүгжэлтын тон шухала асуудалнуудые шиидхэлгэдэ марксистско-ленинскэ ёһоор хандаһые эли тодоор харуулба.

УЛААН-БААТАР. Совет коммунистнуудай съездынь уласхоорондын ехэ удха шанартай суглаа хуураал болобо. Тэрэ ехэ суглаа хуураал коммунис үзэл сурталай илан мандаһые бүхы дэлхэйн зондо харуулба гээд КПСС-эй XXIV съезд дээрэ байлсаһан МНРП-гэй делегациин гэшүүн, МНРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ЦК-гай секретарь Д. Дүгэрсүрэн МНРП-гэй ЦК-гай аппарадай, МНР-эй правительствын хүдэлмэрилэгшэдтэй, МНРП-гэй ЦК-гай дэргэдэхи партийна дээдэ һургуулиин һурагшадтай уулзалга болохо үедэ хэлэбэ.

САНТЬЯГО. «КПСС-эй XXIV съезд бүхы дэлхэй дээрэхи социализмын хэрэгтэ, эрхэ сүлөөгэйнгөө, байдалаа социальна талаар шэнэлэн хубилгахынгаа түлөө арадуудай тэмсэлдэ онсо шухала удха шанартай ушар болобо», — гээд КПСС-эй XXIV съездэ байлсаһан Чилиин Социалис партиин делегациие толгойлогшо Эрнан Дель Канто мэдүүлбэ.

ПАРИЖ. (ТАСС). Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIV съездын материалнуудые Франциин олониитэ ехээр һонирхоно. «Актюалите», «Нувель обсерватер» гэжэ Парижай хоёр журнал Л. И. Брежневэй хэлэһэн, КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл тушаа дэлгэрэнгы найруулга толилбо. Мүн Парижай экономистнуудай «Эко» гэжэ газетэ СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа Директивэнүүд тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай элидхэлые хуряангыгаар хэблэбэ.

«КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдээр зэбсэгжэһэн Советскэ Союз болбол капиталис байгууламжада орходоо, социалис социальна байгууламжын үлүү һайн байһые хэзээ хэзээнэйхиһээ һайнаар харуулжа шадаха болобо»,—гээд «Кайе дюкоммюнисм» гэжэ журналда толилогдоһон статья дотор хэлэгдэнэ.

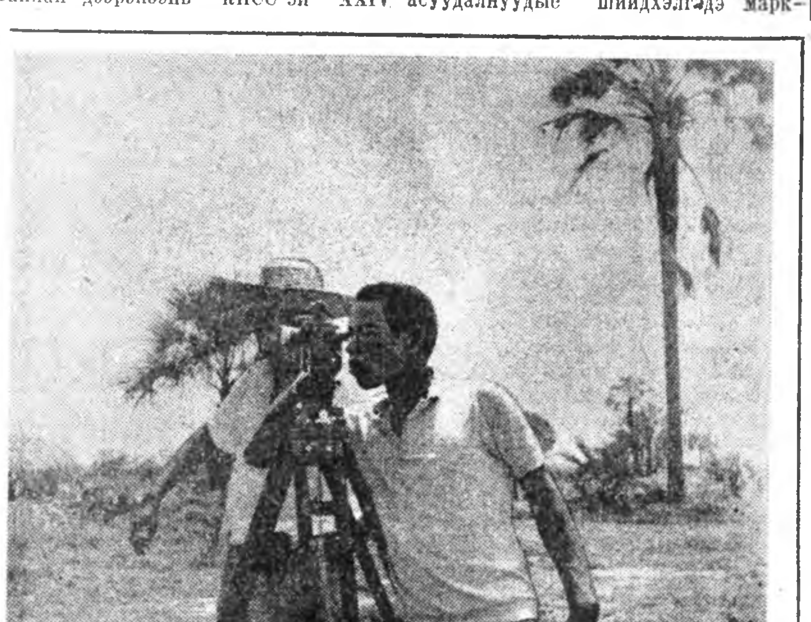

БУРУНДИ. Энэ орон газар дайда багатай юм. Тиимэһээ эндэхи правительство газараа зүбөөр эдлэхын тулада ехэ хүдэлмэри ябуулна. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: геолог Эммануэль Казунгу, тэрэнэй туһалагша Эрест Нгукабура гэгшэд уһалууриин каналнуудые малтаха замуудые шэлэжэ байна. ТАСС-ай фотохронико.

Арабуудай нэгэдэлэй аша туһада

КАИР. (ТАСС). ОАР, Ливи ба Сириһээ бүридэһэн араб республикануудай федераци бии болоһон тухай мэдээсэлые Египедэй арад зон ехээр һонирхон угтаба. Гурбан гүрэнэй энэ федераци империализмда эсэргүү, араб юртэмсэ дэлхэйе социалис ёһоор хубилгахын түлөө тэмсэлдэ шухала хүсэн боложо үгэхэ гээд Каирай хэблэл ба радио мэдүүлнэ. Араб нэгэдэлэй үзэл баримталдаг, тэрээндэ этигэдэг араб бусадшье оронууд тус федерацида орожо болохо юм гээд мэдээсэлнүүд дотор тэмдэглэгдэнэ.

Эзэмдэгдэһэн араб газар дайдые сүлөөлэлгэдэ, Израилиин эзэрхэг түримхэй добтолгодо эсэргүү тэмсэлдэ шэнэ федераци туһалха гээд «Аль-Ахрам» газетэ тэмдэглэбэ. «Гадна эрхэ сүлөө, социализм ба нэгэдэл гэһэн хамтынгаа уг зорилгодо хүрэхын тулада арабуудай национальна экономикын тон ехэ арга боломжые бүрил һайнаар ашаглахада, араб гүрэнүүдэй энэ шэнэ нэгэдэл туһалха гээд тэрэ газетэдэ бэшэгдэһэн байна.

Индохитадай фронтнууд дээрэ

ХАНОЙ. (ТАСС). АКИ гэжэ Кхмерэй агентствын дамжуулһанай ёһоор, Кратие провинциин Снул гэжэ нютагта сайгон сэрэгүүдэй шэбээлһэн газарые Камбоджын патриотическа зэбсэгтэ хүсэнүүд апрелиин 8-най һүни томо буугаар буудаһан байба. Даб дээрэхи мэдээнүүдэй ёһоор, дайсанай 200-аад солдат алуулһан ба шархатаһан, 12 томо буу, 2 вертолёт, сэрэгэй 2 машина үгы хэгдэһэн байба. Казарма һандаргагдаба.

Апрелиин 13-да Компонгчам провинцида кхмер патриодууд 19 танк ба бронетранспортёр, 1 томо буу үгы хэһэн, 10 вертолёт буудажа унагааһан, Сайгоной марионеточнэ армиин 50 гаран солдадуудые гэмтээһэн, ехэ гэгшын буу зэбсэг, сэрэгэй хэрэгсэл гартаа оруулһан байна.

Урда Вьетнамай түбэй районуудта мартын һүүлээр болоһон байлдаануудай үедэ американ-сайгоной сэрэгэй 1100-аад хүн алуулһан, шархатаһан байба гээд Сүлөөрэлгын хэблэлэй агентство дамжуулна. Урда Вьетнамай патриодууд сэрэгэй 6 машина үгы хэбэ.

Сүлөөрэлгын арадай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэд Биньдинь, Контум, Зялай провинцинуудта шэбээлһэн дайсадай бэхижүүлэгдэмэл олон пунктнуудые апрелиин 17-ной үдэр добтолһон байгаа.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Һайрамай уһа—таряалан ба сабшаланда» гэһэн түрүү бэшэг. Хабарай тарилга тухай мэдээсэлнүүд. КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВЦСПС-эй тогтоол.

Хоёрдохи хуудаһанда: коммунис субботник тухай материалнууд А. Серебряковой «КПСС-эй гадаадын политика ба империализмда эсэргүү тэмсэл» гэһэн статья.

Гурбадахи хуудаһанда: «Ажалай журам улам бэхижүүлхэ» гэһэн Н. Митрофановай статья. Хилын саанаһаа абтаһан ТАСС-ай мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «Хүдэлмэришэн угтан» гэһэн Л. Улансвагай статья. Спортын һонин. «Аха нютагай артистнар» гэһэн Б. Дугаровай статья.

Сагай уларил

Улаан-Үдын авиаметстанциин мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай бага зэргэ үүлэтэйшэг байха, саһа бороон орохогүй. Баруун хойто зүгһөө шангаар һалхилха. Байгал шадарай ба хойто аймагуудта 2—7, бусад нютагуудта 9—14 градус дулаан, Улаан-Үдэдэ һүниндөө 0—2 градус хүйтэн, үдэрынь 10—12 градус дулаан байха.

ЭНХИР ЭКРАН

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА. МОСКВА ХАРУУЛНА: 13.55—орон доторхи һонин. 14.05—концерт. 14.40—«Красный пролетарий заводой долоон хоног» гэһэн [...]гдэхи дамжуулгань. 14.55—[...]ногой аяншалгада дуратайшуулай клуб. 16.05—концерт. 17.0[...] уласхоорондын программа. УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: 17.45—[...] һайханай фильм.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА. МОСКВА ХАРУУЛНА: 17.45—[...] 18.40—орон доторхи һ[...] 18.55—уран һайханай те[...] фильм. УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: 20.00—телепанорама. 20.20—«Уран зурааша ба манай үе [...]» гэһэн дамжуулга. 20.50—«[...] сэрэгшэ» гэһэн киножу[...] 21.00—залуушуулда зорюулагдаһан дамжуулга. 21.50—«Ху[...] дэргэдэ» гэһэн уран һайхан[...] фильм. 22.40—«Искусствын [...]тернууд» гэһэн дамжуулга. МОСКВА ХАРУУЛНА: 23.30—«Время» гэһэн һүүлэй һонинной программа. 00.30—хоккей. Эндэ «Динамо» (М)—ЦСКА командануудай наадан дамжуулагдаха.

Редактор

Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-54, приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редактора—62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—66-76, отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64-36, 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленности и строительства—61-35, советского строительства и быта—69-58, культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, информации—34-05, общественная приёмная—56-62, машинное бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

Н-03447. Заказ № 938.